Cena egz. 20 groszy. Już wkrótce: *Rozpoczynamy nową powieść „Szpieg mimo woli“.* 14 stron.

DZIENNIK BYDGOSKI

Do „Dziennika“ dołączamy co tydzień: Tygodnik Sportowy i Dodatek powieściowy. Redakcja otwarta od godziny 8—12 przed południem i od 4—7 po południu. Oddział w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 5. Przedstawicielstwa: w Toruniu, ul. Mostowa 17 — w Grudziądzu, ul. Toruńska 22 w Inowrocławiu, ul. Toruńska 2 w Gdyni, Starowiejska 19.

Przedpłata wynosi w ekspedycji i agenturach 2.95 zł. miesięcznie, 8.85 zł. kwartalnie; przez pocztę w dom 3.34 zł. miesięcznie, 10.00 zł. kwartalnie. Pod opaską: w Polsce 6.95 zł., zagranicę 9.25 zł. miesięcznie. Redakcja i Administracja w Bydgoszczy, ulica Poznańska 12/14. Rękopisów niezamówionych nie zwraca się.

Telefony: Redakcja 3316, 3326, Administracja 3315 — Oddział w Bydgoszczy 1299. | Założyciel Jan Teska. | Telefony Przedstaw.: Toruń 1546, Grudziądz 1294, Gdynia 1460, Inowrocław 420.

Numer 142. | BYDGOSZCZ, sobota dnia 20 czerwca 1936 r. | Rok XXX.

Nieuniknione starcie.

II.

Bojkot gospodarczy i konieczność stworzenia czystej atmosfery.

Zanim przystąpimy do dalszych rozważań nad sprawą żydowską w tym jej stanie, w jakim się w tej chwili znajduje, ustalmy najprzód kilka faktów.

W głośnym dziś Przytyku rozpoczęło się od tego, że żydzi przed 4 laty otruli konie Korczakowi, który zaczął furmanić i przez to stał się ich konkurentem. Próbował drugi, Wlazło, i też mu konie otruli. Sądy skazały ich za to na kary po 3 i 4 lata więzienia. Chodziło więc poprostu o usunięcie chrześcijańskich konkurentów. Podobne tło miały głośne i krwawe zajścia marcowe. Wrzenie wśród żydów wywołał fakt, że chrześcijanie zaczęli trudnić się handlem i ich wypierać.

Handel i prawo oszukiwania chrześcijan chcą na zawsze w Polsce dla siebie zachować. A gdzie tylko nastręcza im się możliwość po temu, dopuszczają się oszustw i nadużyć. Ostatnio na giełdzie mięsnej w Lublinie. Nadużyć dopuścili się między innymi Szol Motel, Szyja Goldberg, Lejba Kostebnau i Biderman. Wszędzie, gdzie jakąś dziedzinę życia gospodarczego dostają pod swoje wpływy, dzieje się to samo. Akta kryminalne polskich sądów zawierają na ten temat najhaniebniejsze dokumenty.

Pamiętamy, jaki krzyk podnosili żydzi aż do postu i uroczystych modłów włącznie, gdy chodziło o zniesienie uboju rytualnego. Okazuje się, że rację mieli ci, którzy twierdzili, że rolę grają tu nie pobudki religijne, lecz zwyczajny geszeft. Chodziło o ograniczenie zarobków rzezaków i dochodów gmin religijnych żydowskich. Boć za kosztowny i barbarzyński ubój rytualny płacić musi także ludność chrześcijańska. Wiemy, jak się sprawa skończyła, ale ogół mało wie o tem, że bezpośrednio po tem żydzi masowo rzucili się na handel... wieprzowiną, a więc towarem trefnym. W Warszawie i innych miastach b. Kongresówki rośnie stale liczba jatek żydowskich z trefnym towarem. Najlepszy to dowód, że wrzask z powodu głośnego wniosku posłanki Prystorowej nie miał wcale podkładu religijnego.

We wszystkich dotychczasowych rozruchach, mających rzekomo tło antyżydowskie, ofiarami padali chrześcijanie. Tak było we Lwowie (śp. student Grotkowski), w Wilnie (śp. Wacławski), w Grodnie, w Mińsku Mazowieckim (śp. wachmistrz Bujak) i w Przytyku — śp. Wieśniak. Ostatnio tu i owdzie padli także żydzi. Mimochodem wspomnieć się godzi o rozruchach, wywołanych przeważnie przez żydowskich komunistów, gdzie lała się prawie wyłącznie krew chrześcijańska.

Czego te fakty dowodzą? Oto ni mniej ni więcej jak tylko tego, że żydom chodzi o zachowanie panowania nad życiem gospodarczem Polski. Każda próba chrześcijan wtargnięcia do tego ich rezerwatu spotyka się z ich oporem, nacechowanym brutalnością i typową żydowską nerwowością. Nadto widocznem się staje, że wszelkiemi sposobami dążą do osłabienia Polski. Wiedzą bowiem doskonale, że tylko na słabym organiźmie gospodarczym i państwowym bezkarnie żerować mogą niby sępy na padlinie.

Zrozumienie tego faktu ogarnia dziś jak potężna fala całe nasze życie narodowe. Tem się tłumaczy głośne orędzie X. Prymasa Hlonda. Również stanowisko premjera Składkowskiego, który w swej mowie sejmowej wyraźnie zaznaczył, że bojkot gospodarczy żydów jest dozwolony. I wreszcie naczelny organ endecji „Warszawski Dziennik Narodowy“ podkreślił świeżo, że rozruchy antyżydowskie nie są ani celem ani środkiem do celu w walce z żydostwem.

Panuje więc podziwu godna zgoda pod tym względem, że **panowanie żydów w dziedzinie gospodarczej musi się skończyć.** Chłop nie dlatego wywołuje rozruchy antyżydowskie, że żyda nienawidzi, ale dlatego, że **żyd broni mu przystępu do zarobku i chleba,** że go tak długo wyzyskiwał i krzywdził. Tego chłopu nikt zabronić nie może, aby,

Sejm uchwalił pełnomocnictwa dla rządu.

Posłowie dużo gadali, ale głosowali karnie

Trzeba skończyć z podziałem na uprzywilejowanych i parjasów!

Dlaczego upośledza się ziemie zachodnie?

Pos. Sikorski z Poznania daje ostrą odprawę żydom.

(Od własnego sprawozdawcy parlamentarnego).

Warszawa, 19. 6. Dyskusja w Sejmie jest skończona, pełnomocnictwa dla rządu uchwalone. **Dużo było gadania, ale głosowano karnie.** Przeciw głosował **pos. Mróz** z Poznania. Uważa on, że przedstawiony przez rząd plan gospodarczy na lat 4, absolutnie bezrobocia nie rozwiąże. Takie cuda nie dzieją się.

Wstrzymał się od głosowania **generał Żeligowski.** Twierdzi on, że Sejm powinien pracować i nie wyzbywać się swoich uprawnień.

„Trzy razy księżyc odmienił się złoty“ — i **trzy razy młody Sejm w przeciągu pół roku udzielił rządowi pełnomocnictw.**

Dyskusja była bardzo obszerna, ale **jaki z niej pożytek?** Nikt wniosków nie stawiał, żadnych dezyderatów wiążących, żadnych uchwał...

A mówiono i **o fałszu, jaki wkradł się między rządem i Sejmem**

i o konieczności powrotu partyj do Sejmu

i o współpracy ze społeczeństwem

i o administracji, która uprawia politykę

o lukratywnych posadach i pensjach wysokich z inicjatywy Jędrzejewicza

o rządach sprawiedliwych i o konieczności poszanowania prawa,

o nieuznawaniu ustaw socjalnych,

o strajkach i buntach,

o politycznym przymusie administracji.

Wszystko to stanowi piękną wiązankę życzeń, nic więcej. Na wyciągnięcie wniosków ze stanu rzeczy

ZABRAKŁO POSŁOM POPROSTU ODWAGI.

Żydzi mieli dziś swój „czarny“ dzień. Rozprawił się z nimi pos. Sikorski z Poznania. Oklaskiwała go cała Izba. **Żydzi dziś bardzo wiele stracili i o tem wiedzą.** Byli przerażeni.

Nikt nie atakował premjera Składkowskiego, natomiast **wszyscy atakowali wicepremjera Kwiatkowskiego,** który nie zdradzał nawet ochoty do zabierania głosu. Jego przyjaciele polityczni z „Zarzewia“ ostrzegali, aby nie dzielić rządu na odłamy gen. Składkowskiego i Kwiatkowskiego. Zapewniali, że

niema różnicy zdań w rządzie.

Jeśli chodzi o sprawy gospodarcze, to w dużej mierze domagano się **zupełnej przebudowy systemu gospodarczego, a przedewszystkiem unarodowienia przemysłu.**

Wypowiedziała się też cała nasza arystokracja: Hutten-Czapski, Goetz-Okocimski, Łubieński, Światopełk-Mirski. Brak było jedynie Radziwiłła i Lubomirskiego, którzy zasiadają w senacie. Przemawiali zresztą bez najmniejszego oddźwięku.

Sejm więc spełnił swą powinność, Może iść na wakacje. A czar munduru generalskiego działać będzie dalej. Pan premjer nie będzie tracił czasu w Sejmie, uda się na patrol...

Żydowskie żale.

Dziś w dalszym ciągu toczyła się w Sejmie dyskusja nad pełnomocnictwami dla rządu. Poseł żydowski p. Mincberg chce widzieć w gen. Składkowskim obrońcę ładu, porządku i spokoju. Mówi o tem, jak to **bież. rok zaznaczył się krwią w dziejach odrodzonej Polski i bólem wgryzł się w dusze żydowskie.** Zapewnienie premjera, że nikogo nie pozwoli krzywdzić — żydom nie wystarcza, — bo jest rzekomo nazbyt ogólnikowe. Uważa on, że **w naszej gospodarce wtedy będzie lepiej, gdy usuniemy hasło bojkotowe.**

Żali się następnie, ale już teraz na ministra skarbu, że nic nie wspomniał o nędzy żydowskiej.

Posłowi Wagnerowi, który zarzucił żydom krzewienie bolszewizmu w Polsce tak odpowiada:

„Pan Wagner wyznaje zasadę: **szukaj żyda!** Naród żydowski nie jest jednolity pod względem politycznym, tak, jak nie jest jednolitym naród polski. Sfery radykalne (komunistyczne, panie pośle żydowski — red.) nie upoważniły posłów żydowskich do reprezentowania ich w Sejmie, tak jak sfery radykalne polskie nie upoważniły p. Wagnera do dawania rady posłom żydowskim. Wpływ nasz na komunistów żydowskich jest taki, jak p. Wagnera na polskich. **Jątrzenie opinji nie rozwiązuje kwestji żydowskiej, ani nie rozstrzygnie jej angażowanie się PAT i Radja w hece antysemickie. Instytucje te są powołane do szerzenia kultury“.**

Utworzenia nowego B. B. domaga się poseł Surzyński.

Dla p. Surzyńskiego z Poznania **najpilniejszą kwestją jest tworzenie nowe-**

(Ciąg dalszy na stronie 2-ej).

Rozruchy uliczne w Leodjum.

Strajk górników belgijskich doprowadził w Leodjum (Liège) do rozruchów ulicznych. Na zdjęciu policja rozpędza demonstrantów.

próbował sił swoich w handlu, gdy go ziemia wyżywić nie może.

Pęd w tym kierunku będzie coraz silniejszy, w miarę jak powiększać się będzie zaludnienie wsi, a wyżywienie z drobnych działek rolnych będzie coraz trudniejsze. Stąd zaś wyniknąć musi nieodzownie starcie ludności chrześcijańskiej z żydowską po miastach i miasteczkach, a nawet wsiach b. Kongresówki i Kresów wschodnich. Walka o odbiorcę stawać się będzie coraz gwałtowniejszą, zwłaszcza że po stronie straganiarza i kupca chrześcijańskiego stawać będzie coraz tłumniej ludność chrześcijańska.

Niech się żydzi nie łudzą, że fala antyżydowska może osłabnąć. Raz poruszona nietylko nie osłabnie, lecz przybierać będzie na sile głównie dzięki postępowaniu samych żydów, którzy codziennie nowe składają dowody, jak niebezpieczni są dla potęgi państwa i zdrowia moralnego narodu polskiego. Niech się także nie łudzą ci, którzy mniej lub więcej z żydówkami ożenieni, pragnęliby żydów osłaniać.

Jedynem wyjściem z obecnej sytuacji zarówno dla Polski jak dla żydów jest proponowana przez Wł. Studnickiego emigracja żydów z Polski. Ale 100 tys. rocznie to jeszcze za mało, trzebaby przynajmniej ćwierć miljona rocznie skierować poza granice Polski. Sposoby przy żydowskich wpływach i środkach finansowych znaleźć się muszą.

* * *

Lecz i to nie wystarczy. Polska musi przedwszystkiem **moralnie ozdrowieć.** Nie stanie się to jednak dopóty, dopóki żydzi będą mieli tak wielki jak dotąd wpływ na życie duchowe Polski. Mają go zaś dzięki niestosunkowo licznym zastępom inteligencji, opanowaniu wolnych zawodów (adwokatury, medycyny), prasy i literatury. **Kulturalnemu zalewowi żydowskiemu trzeba położyć tamę** i to czemprędzej, zanim duch żydowski zniepráwi zupełnie ducha polskiego. W Niemczech, których naśladować w innych dziedzinach bynajmniej nie zalecamy, właśnie nahalność żydowskich „genjuszów" (bo każdy żyd — to genjusz) wywołała ten gwałtowny sprzeciw, kóry doprowadził do teorji o konieczności czystości rasy.

U nas w Polsce kulturalne niebezpieczeństwo żydowskie jest niesłychanie groźne. Toć rodowici żydzi i żydówki pod przybranemi nazwiskami polskiemi „robią" polską literaturę, urabiają strawę duchową dla Polaków, wydają patenty na poetów i literatów. Temu trzeba na przyszłość zapobiec. Może się to stać tylko drogą **ustawy, którąby zakazała żydom wydawać pisma w języku polskim. Liczba studentów żydowskich na uniwersytetach musi ulec ograniczeniu w stosunku do liczby ludności żydowskiej. Żydzi nie mogą służyć w wojsku, ani zajmować stanowisk urzędowych,** bo na wypadek wojny mogą być niebezpieczni.

Jesteśmy przeciwnikami bicia żydów, ale zwolennikami ograniczeń, których wymaga interes państwa i narodu polskiego. Wierzymy też, że prędzej czy później to nastąpi. Im prędzej, tem lepiej.

Mówią, że może nam to wobec zagranicy zaszkodzić, bo żydzi mają w swem ręku wielką prasę. Nieprawda. Niemcom wcale nie zdołali zaszkodzić, a nam szkodzili zawsze, nawet wtedy, kiedy BBWR uprawiał z nimi gorące kochniczki i miał wśród nich swoich „mężów zaufania". Londyński czysto żydowski „Daily Express", mający olbrzymi nakład, zawsze bryzgał na nas błotem, nie mówiąc o mniejszych piśmidłach, angielskich, francuskich czy żargonowych.

Niema co się wahać, interes Polski woła o środki zaradcze przeciw rozkładowym wpływom żydowskim. Zrozumiał to chłop polski pod wpływem troski o swój byt. Niechże zrozumieją i ci, którym przychodzi troskać się o przyszłość Polski. A na naszych **Kresach zachodnich** niech to zrozumie całe społeczeństwo polskie, że grozi nam ohydny zalew żydowskiego żywiołu, któremu zaporę stawić trzeba. Niech inteligencja nasza, która tak chętnie żydów popiera, świeci przykładem szerokim masom, jak należy zahamować się wobec tych, którzy coraz bezczelniej do nas się pchają i coraz zuchwalej sobie poczynają.

Sejm uchwalił pełnomocnictwa dla rządu.

(Ciąg dalszy)

go obozu politycznego. „Z likwidacją BBWR — powiada p. poseł — zaznaczyła się w Polsce silna wola stworzenia obozu politycznego, opartego o jasno sformułowane hasła programowe i o żywe, ofiarne elementy. **Obóz ten winien być szkołą cnót obywatelskich i kuźnią konstruktywnej myśli politycznej, winien budzić entuzjazm społeczeństwa dla prac państwowych".**

Mówca zwraca się do rządu z apelem, aby nasza **administracja państwowa inaczej niż dotychczas ustosunkowała się do problemu organizowania społeczeństwa, aby nie napędzano do organizacji ludzi zależnych i konjunkturalnych,** aby w ramach tej organizacji nie znalazł się drogą **przymusu,** albo **przynęty** ideowo „szary człowiek" (oklaski), lecz, aby przyszły obóz czerpał swe siły z istotnie żywego i wartościowego podłoża społecznego w Polsce.

Pos. Matusiak sądzi, że rząd skorzysta z pełnomocnictw dla **wprowadzenia w życie reguły o potrzebie życia surowego i zniweluje pagórki z dołami** oraz wszelkie dysproporcje. Dać pracę i chleb — to jest naczelnem hasłem rządu i wołaniem szerokich mas. **Nędza,** która dziesiątkuje masy, powoduje choroby i gruźlice wśród młodzieży, **ona** tworzy

tło dla fali buntu i rozpaczy.

Mówca apeluje do premjera, aby w takich wypadkach, gdzie niema akcji wywrotowej czy podłości używano innych środków, **a nie kuli.** Do b. polskich żołnierzy **strzelać nie można, bo oni bronili ziemi polskiej.**

Pos. Pochmarski woła o czyny. Jeżeli rząd zapowiada życie surowe, to niech spowoduje

REWIZJĘ OSTATNIEJ REFORMY UPOSAŻEEŃ

(lex **Jędrzejewicza** — red.), która wykopała głęboką **przepaść** między dołami pracowniczemi a **górą, niech spowoduje** rewizję zbyt wysokich dodatków funkcyjnych i wynagrodzeń specjalnych. (**Gen. Składkowski** był obecny i apel ten słyszał doskonale!).

Mówca wezwał posłów, aby od siebie złożyli dar na obronę państwa.

Pos. Mróz z Poznania sądzi, że rozbudzoną wiarę w poczynania premjera **złamał** wicepremjer Kwiatkowski. Entuzjazmu wśród społeczeństwa plan p. Kwiatkowskiego absolutnie **nie wykrzesze.** Na olbrzymią ranę bezrobocia przykłada się plasterek. Plan musi być wielki i budzić entuzjazm. Mówca głosować za pełnomocnictwami nie będzie.

Pos. Goetz-Okocimski uważa, że pozostaje nadal aktualnem hasło, aby **administracja przestała zajmować się polityką.** Trzeba skończyć z **podziałem** ludzi na **uprzywilejowanych i parjasów.** Zwraca uwagę, że **niesłusznie rząd odtrącił od współpracy Stron. Lud.**

Upośledzenie ziem zachodnich.

Pos. Łubieński z Poznańskiego zwraca uwagę, że **poprawa w rolnictwie w Poznańskiem nie nastąpiła z powodu suszy.** Mówca uskarża się na nowy system **budownictwa drewnianego** na ziemiach zachodnich. Ministerstwo zastrzeżeń tych nie podziela i system ten zamierza **rozszerzyć.** Na dobre to nie wyjdzie!

NIE JESTEM DZIELNICOWCEM — powiada pos. Łubieński — **ALE SĄ PEWNE SIŁY, JAKGDYBY NIECHĘTNE ZIEMIOM ZACHODNIM I JAKGDYBY PRAGNĄCE JE OBNIŻYĆ. RZĄD MUSI SZANOWAĆ PEWNE ODRĘBNOŚCI SPECYFICZNIE DZIELNICOWE, ABY UCHRONIĆ SIĘ OD BŁĘDÓW POLITYCZNYCH I GOSPODARCZYCH. Z RADOŚCIĄ TEŻ PODKREŚLAM MOWĘ MINISTRA OŚWIATY, WYGŁOSZONĄ W POZNANIU. WIERZĘ, ŻE NIE BYŁA TO TYLKO FORMUŁKA GRZECZNOŚCIOWA.**

Pos. Karśnicki z Kalisza stawia wyraźnie kwestję **młodzieży polskiej.** Położenie jej jest rozpaczliwe. Dziś **młodzież wyeliminowana jest od wszelkich wpływów i od... pracy, której znaleźć nie może.**

Dla świata pracy tylko — puste słowa.

Pos. Szymański powiada szczerze i otwarcie, że **świat pracy nasłuchał się już wiele programów i obiecanek,** ale życie pokazało, że to były **puste słowa.** Kto ma zacząć surowe życie? Chciałbym wiedzieć, ażeby rozpoczęli surowe życie ci, którym w roku 1934 podwyższono pensje i dodatki funkcyjne. **Żaden komunista nie zrobiłby takiego spustoszenia w masach, jak wiadomość, że były minister sprawiedliwości za jednem pociągnięciem pióra otrzymał jako pisarz hipoteczny 100 tysięcy zł. Rząd musi nagiąć do surowego życia tych, którzy żyli w dostatkach, gdy świat pracy głodował i nadal głoduje.**

Walka z żydostwem — to obowiązek gospodarczy.

Pos. Sikorski, jako referent domagał się **jak najszerszej rozbudowy w Polsce stanu trzeciego.** Pamiętać należy, że Włochy, opierając się na mieszczaństwie, stworzyły miasta, będące i dziś cudami świata, zaś Niemcy oparli się na tradycji hanseatyckiej i przedsiębiorczym przemysłowcu.

Mówca obszernie zajął się **problemem żydowskim** w Polsce.

„Słowa premjera o **walce ekonomicznej** związali posłowie żydowscy z gorszącemi awanturami, w których żydzi też **nie byli bez winy.** Głęboką troskę p. Wagnera potraktowali jako płytką złośliwość (mówił on o komuniźmie wśród żydostwa) i zapowiedzieli głosowanie przeciw pełnomocnictwom.

Przyczyna bojkotu gospodarczego jest głębsza niż antysemityzm.

Zbyt wielka ilość żydów, elementu obcego i nie zasymilowanego mimo 6 wieków **działa destrukcyjnie na państwo.** Działają oni, jak **drożdże.** Organizm może trawić ułamek procentu, ale aż **11 i pół proc.** jak w Polsce **może zniszczyć każdy organizm, nietylko tak słaby gospodarczo, jak nasz.** Jeżeli spojrzymy na układ struktury społecznej, to okaże się, że **w wolnych zawodach mamy 75 proc. żydów.** Jeśli chodzi o handel i przemysł, to popełniamy wielki błąd, **nie odróżniając sprytu kupieckiego od zdolności kupieckiej.** Stąd utarło się przekonanie, że żydzi są elementem historycznie fachowym w handlu, mającym doń przyrodzone zdolności. **Nie zastanawiamy się jednak nad skutkami tego, że handel u nas znajduje się w 80 proc. w ręku żydów. Jeśli są oni najlepiej uzdolnieni do handlu, to w takim razie Polska winna mieć najlepszy handel na świecie, a tymczasem posiadamy najgorszy** (oklaski).

Spryt do robienia pieniędzy,

niewiele ma wspólnego ze zdolnością kupiecką.

Dla mnie wzorem tej zdolności jest typ hanseatycki. **Wolę Rotszylda w Palestynie, eksportującego do Polski kapitały, aniżeli Fettera w Gdyni, importującego owoce południowe w opakowaniu z godłem państwa, lecz eksportującego kapitały z Polski do Palestyny.** (Oklaski). **To, że obok Fetterów mamy jeszcze w Polsce gheto, nie zmienia rzeczy.**

Fakt, że chłop garnie się do handlu, jest wyrazem samoobrony narodowej. Świadczy to, że ci autochtoni chcą być nietylko przedmiotem, ale i podmiotem gospodarczym.

Przesunięcie się chłopa do miasta, to **dowód zdrowego, chłopskiego rozumu.** Jeśli nawet inteligencji żydowskiej intencją jest **czerpanie soków z innego narodu bez możliwości zlania się z tym narodem, to nie należy się dziwić samoczynnym odruchem narodu.**

Pos. Sommerstein: My jesteśmy obywatelami państwa.

Pos. Sikorski: Mówię **o narodzie, a nie o państwie.** Zresztą sami się odgraniczacie, nie głosując za pełnomocnictwami.

*

W głosowaniu **przyjęto ustawę o pełnomocnictwach w 2 i 3 czytaniu.** Przeciw głosowali **żydzi i pos. Mróz.** Gen. Żeligowski wstrzymał się od głosowania.

Senat będzie radził nad pełnomocnictwami prawdopodobnie we wtorek.

Inspektor policji szpiegiem.

Nowy wypadek szpiegostwa wśród kadr policji amerykańskiej.

Nowy Jork, 16. 6. Już znowu zanotować musimy wypadek szpiegostwa wśród kadr policji amerykańskiej. Oto ujęty został w niezwykłych okolicznościach inspektor policji Buddy Mills, któremu udowodniono działanie na szkodę państwa przez usiłowanie wykradzenia planów konstrukcyjnych marynarki amerykańskiej. W dążeniu do realizacji tych zamierzeń konkurowały ze sobą dwie bandy gangsterów-szpiegów; na czele jednej z nich stał znany bankier amerykański Sedgwick, finansujący tą aferę, na czele drugiej aresztowany właśnie inspektor policji Mills. Współzawodnictwo sprawiło, że bandy rozpoczęły się przelicytowywać, a w tej licytacji popełniły szereg „nieostrożności", które doprowadziły ich do... więzienia.

Jak zeznał inspektor Mills, przyczyną udania się akcji wywiadu policyjnego, był romans jednego z członków bandy z córką miljonera, posiadacza planów konstrukcyjnych. Owego właśnie romansowego kawalera, a z zawodu bezrobotnego kapitana angielskiej marynarki handlowej, zwerbował on dla bandy. I to stało się zgubą tak dla inspektora M., jak i dla przywódcy drugiej bandy bankiera Sedgwicka. Nowonabytek okazał się jednak sprytniejszym od samych „mistrzów". Szpieg mimo woli — bezrobotny kapitan, odważny w walce z gangsterami, po wyratowaniu swej bogdanki i przyczynieniu się do wykrycia band, staje się jednym z dygnitarzy w przedsiębiorstwie teścia-miljonera.

*

Oto byłby fragment z nowej naszej powieści pióra Nasielskiego p.t. „Szpieg mimo woli", której druk rozpoczniemy w przyszłym już tygodniu.

W procesach o Przytyk i Kraków nic nowego.

Radom, 19. 6. (tel. wł.). Po zakończeniu przewodu procesowego **rozprawa o krwawe zajścia w Przytyku w dniu wczorajszym nie odbywała się.** Dzisiaj — po tej jednodniowej przerwie — rozpoczną się **przemówienia stron.**

Kraków, 19. 6. (PAT) W trzecim dniu procesu przeciwko oskarżonym **o zajścia w dniu 23 marca br. w Krakowie trybunał przesłuchał dalszych oskarżonych, którzy do winy i zarzucanych im aktem oskarżenia przestępstw nie przyznają się.** Część oskarżonych już była karana za działalność komunistyczną.

Dzisiaj nastąpi przesłuchiwanie świadków.

Sowiety w masce demokracji.

Pewne przemiany wewnętrzne, zachodzące w Sowietach łącznie z uprawianą przez nich polityką zagraniczną dały w sumie nową taktykę rewolucjonizowania świata, taktykę niezmiernie niebezpieczną z uwagi na swą **perfidję i podstępność.**

Po jednej „piatiletce" w czterech latach, po drugiej o której słuch zaginął, po kolektywizacji, po piętnastoletniem głodowaniu, po wszystkich Magnitogorskach, Dnieprostrojach, kanałach Bałtyk—Białe Morze i wszystkich innych cudach — obywatele Sowdepji **mają najwyraźniej dość bolszewizmu.** Co więcej. Sami wodzowie zdradzają wyraźne **zmęczenie i zniechęcenie do wyznawanych teoryj.** Już nie mówią teraz, że „wszystkim równo", tylko że „każdemu według zasług". Przestali nawet wojować z religją. Podczas ostatniego Bożego Narodzenia wolno było sprzedawać choinki. Sprzykrzyły się nawet rozwody i „swoboda świadomego macierzyństwa". Nowa ustawa ma **utrudnić rozwody i zakazać spędzania płodu.** Natomiast rodziny o licznem potomstwie mają być wyróżniane i nagradzane! Zmartwychwstało również pojęcie **narodu i patrjotyzmu.** Krótko mówiąc, bolszewicy zaczęli się **przedzierzgać w burżujów,** ba, nawet **trochę w faszystów!**

Z drugiej strony wielki wpływ musiało wywrżeć zbliżenie się do starych demokracyj zachodnio-europejskich, do Francji i Anglji, oraz powodzenie wyborcze „frontów ludowych", złożonych z kumunistów, socjalistów i lewicowych grup mieszczańskich. „Z kim przestajesz takim się stajesz". Nowe towarzystwo podziałało na Moskali wychowawczo. Głosząc hasła antyfaszystowskie, musieli siłą rzeczy przejść na podwórko zasad demokratycznych i liberalnych. Było im w tej szacie grubo wygodniej. Musieli przecież w jakiś sposób uwolnić się od zarzutów, że **ich własne rządy, są rządami krwawych siepaczów.**

Zapewne również nie bez wpływu były przykłady faszystowskie i udatna propaganda tak włoska jak i niemiecka głosząca, że faszyzm jest czystą demokracją i że wybrane „jednomyślnie" parlamenty reprezentują wolę ludności. Patrząc się na to, bolszewicy najwyraźniej pozazdrościli i doszli do przekonania, że i **oni mogą uprawiać dyktaturę w szacie demokracji.**

Owocem tych wypływów wewnętrznych i zewnętrznych jest projekt nowej konstytucji. Najważniejsze jego postanowienia przedstawiają się następująco:

Kołchozy otrzymują ziemię w wieczne władanie. Narówni z socjalistycznym systemem gospodarki zezwala się na prywatne władanie ziemią, oparte na pracy osobistej. Obywatele mają prawo do osobistej własności, jak: domy, małe gospodarstwa i przedmioty osobistego użytku.

W skład ZSRR wchodzi 11 republik związanych, zamiast dotychczasowych 7. Każda związkowa republika posiada swoją własną konstytucję i zachowuje prawo wyjścia ze Związku.

Najwyższym organem władzy państwowej ZSRR jest najwyższa rada ZSRR, do której należy władza ustawodawcza. Najwyższa rada ZSRR składa się z dwóch izb: rady związkowej i rady narodowościowej. Radę związkową wybierają obywatele ZSRR według **normy 1 na 300 tys. ludności.**

Najwyższa rada ZSRR wybierana jest **na okres 4 lat.**

Deputowani najwyższej rady ZSRR posiadają **zagwarantowaną nietykalność osobistą.** Deputowany nie moze być **aresztowany, ani pociągnięty do odpowiedzialności sądowej bez zgody najwyższej rady lub prezydjum.**

Sądy wybierane są przez obywateli na **podstawie 4-oprzymiotnikowego głosowania na okres lat 3.**

Kościół **oddzielony jest od państwa w Z. S. R. R.,** a szkoła od kościoła. Konstytucja **gwarantuje swobodę wyznania oraz swobodę propagandy antyreligijnej.** Zagwarantowana jest również **swoboda słowa, prasy, zebrań.** Obywatele ZSRR mają zagwarantowaną **swobodę zrzeszeń.**

Partja komunistyczna **jest czołowym organem pracujących.** Jest **kierowniczym ośrodkiem** wszystkich organizacji zarówno społecznych, jak i państwowych.

Obywatele ZSRR mają zagwarantowaną **nietykalność osobistą:** nikt nie może być **aresztowany inaczej, jak na podstawie decyzji sądu, lub rozporządzenia prokuratora.** Zagwarantowana jest **nietykalność mieszkań, tajemnica korespondencji, prawo azylu dla cudzoziemców.**

Powszechna służba wojskowa jest prawem obowiązującem.

Każdy obywatel po dojściu do lat 18 posiada czynne i bierne prawo wyborcze. Prawo wystawiania kandydatów posiadają **organizacje społeczne, partyjne organizacje komunistyczne, związki zawodowe, spółdzielnie, organizacje młodzieży oraz organizacje kulturalne.** Każdy deputowany obowiązany jest zdawać sprawozdanie ze swych prac swoim wyborcom i na podstawie decyzji większości **wyborców może być pozbawiony mandatu.**

Z projektu tego wynika, że **Sowiety zmienią się w prawdziwy raj wolności demokratycznej.** Wprawdzie konstytucja „cokolwiek", że użyjemy tego ulubionego wyrażenia żydowskiego, przeocza możliwość powstania innej partji poza komunistyczną, ale przecież głupim będzie można zawsze wytłumaczyć, że to jest zgoła niepotrzebne, ponieważ nikt z obywateli nie marzy, ani nie będzie marzył o takiej możliwości. Już się o to postara... GPU!

Jakie są cele istotne, o tem mówią nam zez obsłonek głosy prasy sowieckiej według streszczenia PAT'a:

„Za Komunisticzeskoje Proswieszczenje" pisze m. in.: „Nowa stalinowska konstytucja posiada wyjątkowe znaczenie międzynarodowe. Staje się **ona dla pracujących, dla podbitych i uciśnionych narodów całego świata jasnem światłem, oświetlającem drogę zwycięstw kraju, który raz na zawsze wyzwolił się od kapitalistycznego ucisku i eksploatacji".**

„Komsomolskaja Prawda" podkreśla, iż projekt nowej konstytucji udowadnia pracującym całego świata, że socjalistyczne państwo **jest najbardziej demokratycznem państwem na świecie.**

„Roboczaja Moskwa" pisze zupełnie wyraźnie, że stalinowska konstytucja winna stać się

potężnem narzędziem walki rewolucyjnej proletarjatów państw kapitalistycznych, — walki, zmierzającej do obalenia kapitalizmu i zaprowadzenia dyktatury proletarjatu"

W Rosji pozostanie więc wszystko po staremu. Komuniści będą rządzili jak

Rewolucja w Nikaragui.

Rewolucje w Południowej Ameryce nie należą do rzadkości. Obecnie rzeczpospolita Nikaragua jest terenem powstania pod wodzą generała Somoza przeciw prezydentowi Sacasa. Na zdjęciu powstańcy na barykadach dokoła pałacu prezydenta.

Gdy wrócił...

Powieść Arno Aleksandra

46)

Adaptacja autoryzowana **Eugenjusza Bałuckiego.**

(Ciąg dalszy).

— Jak się masz, kochany Guciu! — bełkotał i nagle bez żadnego przejścia zaczął gorączkowo, łykając powietrze: — To jest okropne nieporozumienie! Mylisz się, kochany Guciu!... Wysłuchaj mnie wpierw!... Nie chciałem cię oszukać, nawet nie miałem na myśli!... Starego, najlepszego przyjaciela!... Przecież wiesz, że kocham cię więcej niż rodzonego brata!... Sfałszowałem podpis jedynie poto, by uratować dla ciebie pieniądze!...

Leiner roześmiał się drwiąco. Usiadł na krawędzi biurka i przyglądał się uporczywie Lignitzowi.

— Wierzaj mi, Guciu, że sam się narażałem... na ogromne niebezpieczeństwo... aby uratować dla ciebie pieniądze! — ciągnął adwokat płaczliwym błagalnym głosem: — Twoja żona? A cóż ona mnie obchodzi!... Ty jesteś moim przyjacielem! Dla ciebie ratowałem pieniądze!... Wahałem się długo, wreszcie sfałszowałem podpis twej żony na upoważnieniu... Uznała go za prawdziwy, bo myślała, żeś ty to zrobił... No, i masz teraz swoje sto tysięcy złotych!... Możesz otrzymać je w każdej chwili z odsetkami... i z odsetkami od odsetek...

Leiner zapalił papierosa.

— Proszę, proszę! — zawołał, puszczając kłęby dymu i spoglądając na niego prawie rozbawionym wzrokiem: — Ktoby pomyślał?!... Taki uczciwy szlachetny przyjaciel! Przykro mi niezmiernie, żem się na tobie nie poznał, kochany Turciu!

— Nie wierzysz mi?

— Zabawne pytanie! — roześmiał się Leiner: — Oczywiście nie wierzę!

— Przecież zachowałem dla ciebie pieniądze! Możesz otrzymać je choćby zaraz!

— A jutro teżbym otrzymał? — zapytał Leiner, rzucając wymowne spojrzenie na spakowane kufry.

— Naturalnie! Przysięgam ci...

— Nie zawracaj głowy! Nie wierzę ani w jedno twoje słowo!

— Źle oceniasz moją przyjaźń, Guciu...

— Daj spokój! — przerwał ostro Leiner: — Coś ty zrobił? Powierzyłem kobietę twej opiece, a tyś ją okradł najbezczelniej w świecie!... Już w Paryżu czytałem sprawozdania z rozprawy sądowej i wiedziałem, że żona uznała podpis na upoważnieniu za swój własny! Zaraz zrozumiałem, o co chodziło! Byłem wściekły, ale nic nie mogłem zrobić!... Okraść bezbronną kobietę?... O, tak! Teraz widzę, żeś naprawdę przyjaciel! Cztery lata czekałem na ten dzień obrachunku z tobą...

— Przecież możesz otrzymać pieniądze!

Leiner jakimś osobliwie zwinnym ruchem ześlignął się z biurka i poskoczył do Lignitza:

— Dasz mi zaraz... tu, na miejscu?

— Jutro pójdę do banku... albo wystawię ci czek...

— ...który unieważnisz w porę!

— Jak? — zawołał Lignitz. Jego umysł pracował niezwykle szybko i sprawnie: — Przecież masz mnie w ręku! Możesz przyjść do banku jeszcze przed otwarciem, w każdym razie przede mną...

— Aha! Liczysz na to, że nie będę mógł tam się pokazać?... I na to się znajdzie sposób!... Pisz czek! Kto inny podniesie pieniądze! Marysia, prawna właścicielka!

Lignitz, zataczając się, podszedł do biurka i drżącą ręką wyjął książeczkę czekową.

— Z odsetkami! — zażądał Leiner: — Pisz: sto pięćdziesiąt tysięcy złotych.

— Guciu kochany... — stęknął adwokat żałośnie.

— Pisz!

Lignitz westchnął, skurczył się, wypełnił czek i podał go Leinerowi.

Leiner obejrzał go i schował starannie do portfelu.

— Tak! — powiedział ze szczególnym błyskiem w oczach: — A teraz my się obliczymy, Turciu!

Lignitz spojrzał nań osłupiałym wzrokiem.

Widział, że Leiner, który stał po przeciwnej stronie biurka, zbliża się do niego.

Uczuł, że ogarnia go paniczny strach.

— Przecież wszystko w porządku! — zawołał piskliwym głosem.

— Nie! Zwróciłeś, coś ukradł! Ale za taką kradzież należy ci się osobna zapłata! — odpowiedział Leiner, podnosząc rękę.

Lignitz odskoczył wbok i, potykając się o meble, pobiegł w inny kąt pokoju.

Leiner dopadł go w paru susach i znów podniósł dłoń.

— Stój! — krzyknął Lignitz. — Stój, bo... bo, strzelam!

Leiner za późno spotrzegł broń w ręku adwokata: rozmachnął się i z dziką pasją uderzył go w twarz.

Jednocześnie huknął strzał.

Leiner pochylił się wtył, lecz nie upadł.

W kilku porywczych, utykających krokach dopadł biurka, uczepił się kurczowo blatu i po chwili z głuchym jękiem opadł na fotel.

Lignitz stał wciśnięty w kąt, ciągle jeszcze trzymając przed sobą rewolwer.

Był śmiertelnie blady, miał błędny wzrok i napół otwarte usta.

— Nie chciałem... nie chciałem... — bełkotał przerażony.

— Zataczając się powoli podszedł do Leinera: — Nie chciałem... — powtórzył złamanym głosem: — Wierzysz mi, Guciu?...

— Tym... razem... wierzę... — wykrztusił z trudem Leiner.

— Lekarza, Guciu! Zaraz zawołam lekarza!

— Nie trzeba! — stęknął Leiner: — Przecież wiesz,... że mi grozi.... dożywotnie więzienie... A może masz takiego, który... będzie milczał?

— Nie — odpowiedział cicho Lignitz po krótkim namyśle: — Takiego nie znam.

Leiner beznadziejnym ruchem podniósł dłoń i przyłożył ją do piersi:

— Gdzieś tu... koło serca...

Ktoś zapukał.

Obaj podnieśli głowy, nadsłuchując ze strachem, obu zjednoczyło w tej chwili niebezpieczeństwo.

(Ciąg dalszy nastąpi)

przedtem. Każda próba opozycji będzie skazana na zagładę. Wprawdzie posłowie będą pono nietykalni, ale gniew ludu może ich pozbawić mandatu. GPU o taki „gniew" potrafi się zawsze postarać.

Satrapja sowiecka **pozostanie satrapją i carstwem czerwonego knuta.** Inna rzecz jednak, że te hasła rewolucyjne pod któremi dzisiejsi tyrani doszli do władzy, wykazały **straszliwą swą nicość,** przypieczętowaną właśnie tym projektem. Poddani białego cara mieli przecież jakieś wolności osobiste. Byli niezależni od rządu pod względem gospodarczym. Mieli pewne prawo do opozycji. Obecnie stali się **niewolnikami, zaganianymi do pracy przy pomocy „systemu Stachanowa"**, czyli sowieckiego tayloryzmu (krańcowego wyzysku sił robotnika przy pomocy naukowej organizacji pracy i płac akordowych). Ponadto, jakby dla pośmiewiska, każe im się **odgrywać rolę zadowolonych i swobodnych obywateli „sowieckiej liberalnej i demokratycznej republiki".**

Dla Europy nowe przemiany sowieckie w połączeniu z postępami agitacji w Hiszpanji, Francji, ostatnio nawet w zachowawczej Belgji stanowią **olbrzymie niebezpieczeństwo.** Z poza nowej maski wyłania się jakiś

nowy potworny moskiewski imperjalizm,

który w imię czysto rosyjskiego patrjotyzmu ma na sprzedaż hasła komunistyczne u siebie w domu **już zarzucone.** Ponadto dla lepszego spopularyzowania swych idej i przystosowania ich do wymogów Zachodu, owija swe produkty **w błyskotliwy papierek nowej „konstytucji" i „obywatelskich swobód".**

Jeśli porównać rewolucję rosyjską z Wielką Rewolucją francuską wszystko wskazuje, że w **Rosji przychodzi okres bonapartyzmu,** okres wielkiej ekspansji nazewnątrz już nietylko przy pomocy propagandy, ale **również i siły militarnej.** Nie trzeba przecież zapominać, że Sowiety przy pomocy sieci swych sojuszów pragną via Rumunja i Czechosłowacja zadusić Polskę a przez Francję wziąć Europę w dwa ognie.

Jest najwyższy czas, jak to już czyni stolica Piotrowa, **dzwonić na alarm.**

St. Strąbski.

Z Gdyni i wybrzeża.

REPERTUAR KIN:

CZARODZIEJKA: Czołowy film produkcji austrjackiej **„Rotmistrz von Werffen".**

LIDO: Muzyczny dramat miłosny **„Należę do ciebie".** Kolorowy nadprogram.

BAJKA: „Za chwilę szczęścia".

POGOTOWIA:

Lekarz dyżurny — tel. 12-40.

Miejskie Zakł. Elektryczne — tel. 29-67.

Gabinet komendanta i kancelarja telefon 20-22.

Telefon nr. 14-60 posiada przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego" w Gdyni, ul. Starowiejska 19.

Dyżury nocne od godz. 20 do 8 rano pełnią: dla okręgu obejmującego Chylonję, Demptowo, Cisowo, Dębogórze, Rewa, Mosty, Mechlinki, Dwór — dr. Dobrowolski; dla okręgu Kol. Obłuże, Kol. Oksywie, Stewart, Nowe Obłuże — dr. N. N.; dla Oksywie, Stefanowa, Piwoszyna, Suchy i Kazimierza wia — dr. Tomaszunas; dla Rumi, Zagórza, Redy, Ciechocina, Łęczycy, Kosakowa, dr. Bogucki.

Czeladnikom szklarskim przyznano 1 zł za jedną godzinę pracy, o ile posiadają poświadczenie złożenia egzaminu. Nieegzaminowani otrzymają 80 groszy za godzinę.

Zniżki kolejowe na Targi Gdyńskie. Otwarcie tegorocznych Targów Gdyńskich nastąpi w dniu 28 czerwca br. Targi Gdyńskie będą otwarte przez dwa tygodnie, do 12 lipca br. włącznie. W okresie „Święta morza" przewidziane są znaczne zniżki na przejazd do Gdyni. Obowiązują one od 23 do 28 czerwca, jeżeli chodzi o przyjazd do Gdyni. Zniżki wydawane są na zasadzie nabycia karty uczestnictwa za 3 zł w biurach „Orbisu", Ligi Morskiej i Kolonjalnej oraz w niektórych kasach kolejowych. Zniżka wynosi 33 proc. przy wyjeździe, a powrót jest bezpłatny. Data powrotu z Gdyni musi być uwidoczniona na karcie uczestnictwa już w dniu zakupu. Ponadto czynne będą pociągi popularne ze zniżką 75 proc., do których najmniejsza ilość osób wynosić może 300 osób. Po 2 lipca obowiązują ulgi kolejowe, udzielone na Targi Gdyńskie do dnia 20 lipca br.

Wyjechał z Gdyni do Nowego Jorku w drugą swoją podróż m/s „Batory". Odjeżdżający statek żegnali uczestnicy licznych wycieczek szkolnych, które bawią obecnie w Gdyni. Wśród jadących do Nowego Jorku znajduje się na statku Aleksander Brochocki, uczeń Paderewskiego. Poza tem na pokładzie znajduje się wycieczka rolników w liczbie 123, udająca się do Kopenhagi.

Pamiątki z nad polskiego morza.

Będąc w Gdyni, korzystajcie z okazji zakupu pięknych pamiątek, naprawdę i jedynie polskich, już od cen groszowych do najwykwintniejszych, pod gwarancją z bursztynu naturalnego lub przecudnych muszli morskich. Sklep fabryczny przy ul. Starowiejskiej, róg Pierackiego, obok dworca kolejowego pod firmą: Fabryka wyrobów bursztynowych i zakłady oczyszczania muszli Piotr Trześniak. Tel. 25-71. (10322

Siódmy rok podróżują na jachcie dziennikarze szkoccy.

W b. tygodniu spodziewane jest w Gdyni przybycie jachtu „Rosa Linda", którym **grupa dziennikarzy szkockich urządza podróż naokoło świata.** Wymieniony jacht znajduje się w podróży już od 7 lat. Uczestnicy wyprawy na jachcie „Rosa Linda" zamierzaja podobno zatrzymać się w Gdyni przez dłuższy okres czasu, w którym urządziliby szereg wycieczek wgłąb kraju.

Port pucki

przeszedł na własność skarbu państwa. Urząd Morski dokonał prac pomiarowych portu. Prace te mają na celu umożliwienie gruntownej renowacji tej najstarszej przystani brzegu polskiego. Przewidziana jest przebudowa mola. Z ramienia zarządu miasta Pucka buduje się przystań kajakową. Brzegi wokoło przystani zostały umocnione. Przystań czynna będzie już na międzynarodowe zawody kajakowe.

Aresztowanie 6 cór Koryntu.

Pewien lokal publiczny, mieszczący się przy ul. Starowiejskiej, obok komendy policji, nie cieszy się zbyt liczną klientelą. Goście tego lokalu odwiedzają go przeważnie w dni świąteczne, gdy alkohol zaczyna mocno działać i pobudzać do czynów, naruszających spokój publiczny. Pomieszczenia jednak tego lokalu są czyste, przestronne, dobrze urządzone i posiadają nadzwyczaj sumienną obsługę. Jedno nie bardzo podoba się odwiedzającym go mężczyznom, a mianowicie, że muszą przed wejściem zdeponować w pewnym miejscu zawartości kieszeni oraz oddać również na przechowanie szelki, paski i sznurowadła.

Znany ten lokal wydał ostatnio wielkie przyjęcie dla niewiast z półświatka, o którem głośno się zrobiło w całej Gdyni. Zaproszenie przyjęły i swą obecnością zaszczyciły: Leokadja Sierocka, Marysia Miszker, Klarcia Sprawska, Trudka Dolska, Trudka Gęsowska (najmłodsza) i Marcia Wika.

W trakcie przyjęcia (coprawda bardzo skromnego, bo zaproszonym paniom podano tylko chleb i wodę) wykazało się, że inicjatorzy tej towarzyskiej herbatki mieli do zaproszonych gości pretensje za nieprzestrzeganie przepisów kontrolnych, przewidzianych dla pewnego zawodu.

Zbrodnia podczas zabawy w Gościcinie.

Wejherowo. W ub. niedzielę podczas zabawy Och. Str. Poż. w Gościcinie doszło do krwawej zbrodni. W nocy około godz. 1 w pewnej odległości od miejsca zabawy, niejaki Leon Szczypiorowski napadł na robotnika cegielni Leona Kreftę i pożgał go sztyletem. Jeden z ciosów był śmiertelny. Żona Krefty, która przybiegła z pomocą mężowi, została również niebezpiecznie poraniona. Zbrodniarza aresztowano. Powodem krwawej zbrodni są porachunki osobiste. Zabity osierocił dwoje dzieci.

Reforma mieszkaniowa.

W Warszawie odbyło się walne zgromadzenie Polskiego Towarzystwa Reformy Mieszkaniowej na którem powzięto szereg doniosłych uchwał, mających na celu **poprawę warunków mieszkaniowych, przedewszystkiem wśród pracowników fizycznych.**

Ciekawy odczyt p. t. **„Nowe posunięcia w polityce mieszkaniowej Anglji"** dał obraz kultury mieszkaniowej u Anglików. Wydane zostało nowe prawo mieszkaniowe w Anglji, które otwiera nową erę w kształtowaniu się pojęć o mieszkaniu. Nowe prawo nakłada kary na tych, którzy **nie chcą zmienić swego nędznego mieszkania na zaproponowane im bez kosztów lepsze.** Każdy zatem człowiek w Anglji ma prawo i możność otrzymania kulturalnego mieszkania!

Do warszawskiego zjazdu zaliczyć należy wniosek w sprawie wprowadzenia w życie i szerokiego stosowania **„prawa zabudowy"** tej treści:

Poważną przeszkodą w walce z głodem mieszkaniowym jest konieczność uwzględnienia w kalkulacji czynszów w powstających osiedlach robotniczych, **kosztów terenów budowlanych**, które niekiedy są bardzo poważne. Zważywszy, że tereny budowlane są źródłem silnej spekulacji gruntowej, zaradzić temu może stosowanie w szerokim zakresie „prawa zabudowy", co dało już w innych krajach duży pożytek społeczeństwu. Chodzi o rozciągnięcie na pozostałe województwa odnośnych przepisów, „Prawa zabudowy" obowiązującego na terenach województw: poznańskiego, pomorskiego i śląskiego. Poza tem zwrócono się do **Banku Gospodarstwa Krajowego o przyjmowanie hipoteki gwarantującej** kredyty budowlane, opartej na „prawie zabudowy".

Wnioski zgłoszone przez **delegatów z Gdyni** zostały jednomyślnie przyjęte.

Z Gdańska.

Zanotowano kilka nowych wypadków pobicia obywateli polskich przez hitlerowców za niesalutowanie sztandarów. Pobici zostali: inżynier stoczni gdańskiej **Karol Stelmachowski,** student politechniki Fr. Kreft oraz dwaj żydzi: Szmul Liberman i Natan Nutkiewicz.

Naczelnik poczty — kradł. Sąd gdański skazał kierownika urzędu pocztowego w miejscowości Stangenwalde Ottona Witta za sprzeniewierzenie 4 tysięcy guldenów z funduszu pocztowego, które przegrał w sopockiem kasynie gry, na rok i 4 miesiące więzienia.

Wakacyjny instytut sztuki

organizuje w Gdyni ministerstwo oświaty.

W celu rozbudzenia **zainteresowania sztuką współczesną,** ministerstwo W. R. i O. P. powołało do życia wakacyjny instytut sztuki w Gdyni. Kurs tegoroczny będzie trwał od 2 do 29 sierpnia.

Instytut będzie miał na celu **zaznajomić słuchaczy z najważniejszemi przejawami współczesnej sztuki, a jednocześnie zbliżyć wybitnych współczesnych przedstawicieli sztuki do społeczeństwa.**

Program wypełnią wieczory artystyczne, autorskie, recytacyjne, muzyczne, teatralne, dyskusyjne, pogadanki i wykłady na temat współczesnej literatury, teatru, sztuki ludowej, plastyki, muzyki, filmu, radja, prasy i tym podobne.

Ministerstwo W. R. i O. P. układa w tej chwili **zespół prelegentów,** w którym znajdą się m. in. Wacław Sieroszewski, Juljusz Kaden-Bandrowski, Karol Irzykowski, Zofja Nałkowska, Leopold Staff, dr. Juljusz Balicki, dr. Władysław Zawistowski, Wojciech Jastrzębowski, Tadeusz Pruszkowski, dr. Emil Breiter, Kazimierz Czachowski, Jędrzej Cierniak, Witold Hulewicz, Alfred Lauterbach, dr. Tadeusz Kudliński, dr. Leon Pomirowski, Leon Schiller, Bożenna Stelmachowska, Jerzy Romer, Kazimierz Wierzyński, Juljan Wołoszynowski, Ewa Szelburg-Zarembina i inni.

Na kierownika instytutu powołało ministerstwo **radcę Michała Rusinka, na którego ręce należy wnosić do dnia 20 czerwca podania o przyjęcie do instytutu** (Min. W. R. i O. P. — Warszawa, Al. Szucha 25, pokój nr. 56).

Wykłady i wieczory artystyczne odbywać się będą w **Państwowej Szkole Morskiej w Gdyni** w godz. od 17—20.

Do instytutu mogą być przyjęci **nauczyciele, działacze kulturalni, urzędnicy i t. p.** Wpisowe wynosi 10 zł (dla nauczycieli 5 zł), mieszkanie i utrzymanie w internacie na całe cztery tygodnie 110 zł (dla nauczycieli 98 zł). Przewidziana jest możliwość zniżek kolejowych. Na wykłady i wieczory artystyczne mogą być dopuszczone także osoby nie mieszkające w internacie. Opłacają one jedynie wpisowe w wysokości 10 zł. **Prośby o przyjęcie należy wnosić najpóźniej do 20 czerwca, podając w nich krótki życiorys.** Osoby przyjęte zostana o tem zawiadomione, poczem wpłacą wpisowe.

Konkurenci rzeźni miejskiej

znaleźli się za kratkami.

Adolf Kucharski i Józef Frąszczak studjowali dokładnie całą kampanję, jaką prowadzili w sprawie rzeźni miejskiej zwolennicy bekonów ze zwolennikami rzemieślników.

Jeśli w sprawie tej podniesiono tyle rwetesu, to chyba musi być fajn interes taka rzeźnia — słusznie skonkludowali przyjaciele i zaczęli się zastanawiać, jak tu założyć podobne przedsiębiorstwo.

Do nowej spółki poza dobremi chęciami żaden z nich nie mógł wnieść kapitału ani innego aportu, to też postanowili uzyskać na ten cel potrzebnych środków od osób trzecich. Wybór padł na **Pawła Petty,** zamieszkałego w Orłowie.

Kucharski i Frąszczak, projektując **założenie własnej rzeźni,** nie chcieli rzecz jasna, dzielić się z kimkolwiek zyskami, to też wybierając na „cichego wspólnika" z kapitałem Petty, postanowili tak sprawę przeprowadzić, aby nawet sam Petty nie dowiedział się, iż stał się udziałowcem nowej rzeźni.

Od słowa do czynu — nowa spółka wyprowadziła w nocy z obory krowę Petty i pod pretekstem przechadzki zwabiła zwierzę do lasu w pobliżu leśniczówki Krykulec. Była to ostatnia wędrówka poczciwego, nic złego nie przeczuwającego bydlęcia. Krowa p. Petty padła ofiarą wspólników, którzy zarżnięciem jej zapoczątkowali produkcję nowej rzeźni.

Z braku targowicy i koniecznych zabudowań składowych, jak chłodni itp., Kucharski i Frąszczak **zakopali pierwsze zapasy mięsa w ziemi, czekając na nabywców.**

Zamiast jednak klientów, właściciele leśnej rzeźni odwiedzili przedstawiciele policji, którzy uznali, że metody zaopatrywania rzeźni w bydło kolidują z kodeksem karnym. To też o dalszych planach rozbudowy przedsiębiorstwa obaj wspólnicy będą mogli rozważać w areszcie, dokąd Kucharski i Frąszczak zostali odprowadzeni. Tak smutny koniec spotkał niedoszłych konkurentów rzeźni miejskiej.

Z kraju.

Do gen. Rydza-Śmigłego udała się delegacja złożona z blisko stu bezrobotnych obrońców Ojczyzny, wchodzących w skład pierwszego Korpusu Wschodniego, Kaniowczyków, Żeligowczyków, Sybiraków i weteranów b. armji polskiej we Francji. Większość delegatów wystąpiła w barwnych mundurach swych formacyj, co pochodowi przez miasto nadało niezwykle malowniczy wygląd. Delegacja złożyła gen. Śmigłemu dłuższą prośbę na piśmie, w której pisze m. in.: „Ośmielamy się prosić pana generała o łaskawe zainteresowanie się naszą niedolą i wierzymy, że prośba nasza zostanie uwzględniona, jako prośba tych, którzy nie szczędzili krwawych ofiar w walce o niepodległość".

Światowy Związek Polaków w Warszawie podejmował w własnej siedzibie członków Sokolstwa Polskiego w Ameryce, przybyłych do Polski. Wchodzących na salę sokolice i sokołów obecni powitali rzęsistemi oklaskami, następnie przemówił, witając w gorących słowach dr. Br. Hełczyński. W imieniu sokolstwa polskiego witał prezes płk. Arciszewski. W imieniu sokołów amerykańskich odpowiedział druh Krukowski, dziękując za miłe i serdeczne przyjęcie w Polsce.

Kronika poznańska.

Po wódce lizol nie bardzo smakuje. Pogotowie ratunkowe udzieliło pomocy robotnikowi Władysławowi Sobczakowi (ul. Piotra Wawrzyniaka 5) który po wypiciu kilku kolejek czystej z kropką, tak się rozgoryczył na wszystko co z tego świata, że postanowił przespacerować się w krainę marzeń i to za pomocą lizolu, co też uczynił, jednakże po wypiciu świat jakoś nabrał więcej wartości, dość że na krzyk o ratunek zbiegli się troskliwi sąsiedzi, którzy przywołali pogotowie. Po wypompowaniu żołądka amatora ostrych trunków, przewieziono do szpitala miejskiego.

Wyrok na oszustów pożyczkowych. Na znanego oszusta pożyczkowego Jerzego Kardasza i towarzyszy zapadł następujący wyrok: Jerzy Kardasz skazany został na 6 lat więzienia oraz na 10-letnią utratę praw. Wspólnik jego Jan Jędrasiak skazany został na 6 miesięcy więzienia, jednakże karę z powodu amnestji zniesiono. Surowy wyrok wywarł na Kardaszu ogromne wrażenie.

Staruszka pod kołami roweru. Spłoszony koń wpadł na zamieszkałą przy ul. Mickiewicza 5 — 77-letnią Emilję Hatangard, przewracając ją. Staruszka doznała potłuczenia nóg. Po wypadku odwieziono ją do domu.

Starosta powiatowy w Wolsztynie rozwiązał oddział „Deutsche Vereinigung". Przeprowadzono rewizję, w wyniku której zajęto wiele książek w języku niemieckim o treści wybitnie antypaństwowej. Sąd w Wolsztynie zatwierdził konfiskatę, a kolporterów tych książek pociągnie do odpowiedzialności.

O najważniejszych sprawach Kościoła

mówił Ojciec św. na konsystorzu.

Miasto Watykańskie. (KAP). W przemówieniu swojem, wygłoszonem dnia 15 bm. na konsystorzu tajnym, Ojciec św. zaznaczył przedewszystkiem, że głównym motywem zwołania konsystorza była sprawa nałożenia kapeluszy kardynalskich czterem kardynałom-pronuncjuszom. Następnie, przed przystąpieniem do właściwego przemówienia, Papież poświęcił chwilę uwagi pamięci nieodżałowanych zmarłych kardynałów Sincero i Lepicier, poczem **dziękował za życzenia złożone mu z okazji rocznicy urodzin nietylko przez dostojników kościelnych i wiernych, ale także szefów państw i władze świeckie wszelkiego stopnia.**

Wśród tych wszystkich hołdów szczególnie wdzięczny jest Ojciec św. za **hołd Akcji Katolickiej,** złożony przez przedstawicieli tych rozlicznych narodów zebranych przy jego osobie dla udokumentowania synowskiej miłości, duchowej zgodności i ochotnej aktywności. Widok to niezmiernie miły, z którego poznać można owoce gorliwości duszpasterzy i duchowieństwa, wyrażające się **rozkwitem stowarzyszeń, stale mnożącemi się ich poczynaniami i coraz liczniejszemi kongresami.** W szczególności wspomina Ojciec św. ostatni kongres paryski z racji 50-lecia katolickiej młodzieży francuskiej oraz zeszłoroczny kongres katolickiej młodzieży robotniczej w Brukseli. Są one dowodami, które **wśród tylu przeciwności wskazują na łaskę Bożą, hojnie, mimo wzmagających się wrogów Kościoła, szafującą pomocą, pociechą, dowodami wierności.** Wzywa przeto Papież wszystkich do dziękczynienia Bogu i dalszych modłów, aby danem mu było, tak długo, jak trwać będzie jego życie, pracować ku chwale Boga i dla dobra dusz. Dziękował dalej Ojciec św. ponownie wszystkim władzom publicznym i świeckim, które w jakikolwiek bądź sposób **popierają wystawę prasy katolickiej,** dającą wielką korzyść nietylko tym, którzy ją odwiedzają, lecz także i w szczególności tym, którzy mają **szczytny obowiązek propagowania i obrony życia chrześcijańskiego.**

Posąg zwycięstwa najpiękniejszą statuą świata

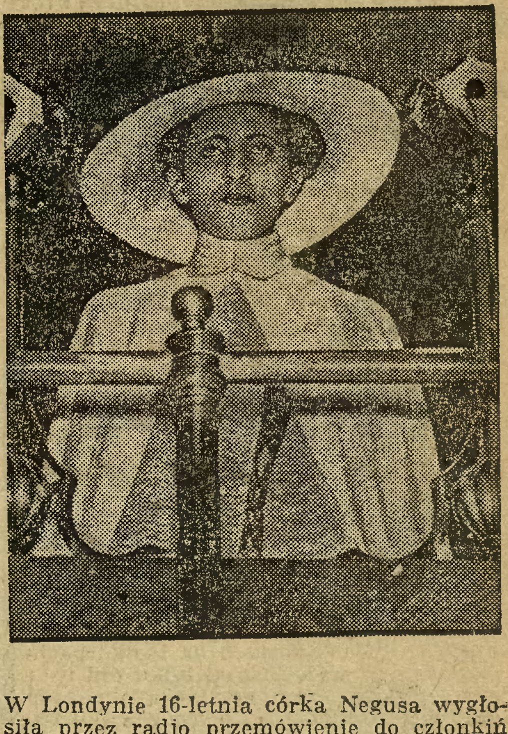
W dzień ogłoszenia zwycięstwa nad Abisynją, Mussolini oświadczył, że na pamiątkę nowoutworzonego imperjum Romanum wystawiony będzie olbrzymi posąg z bronzu, który przewyższać będzie słynny posąg Wolności w Nowym Jorku.

Ta kolosalna statua osiągnie — bez cokołu — wysokość 86 metrów. Sama głowa Mussoliniego mierzyć będzie od brody do czoła dwanaście metrów!

Już teraz kilkunastu najlepszych rzeźbiarzy włoskich zajmuje się projektowaniem tego pomnika, który stawia przed rzeźbiarzami nowe, niezwykle trudne zadanie do rozwiązania. Wystarczy powiedzieć, że na odlanie tego kolosa rzymskiego zużyte być musi 5.000 ton bronzu, by uświadomić sobie, z jakiemi trudnościami walczyć muszą rzeźbiarze.

Wewnątrz pomnika zainstalowane będą dwie windy, któremi dostać się będzie można do głowy posągu, skąd widzowi otworzy się przepyszny widok na Rzym i okolicę.

Córka negusa przed mikrofonem radjowem.

W Londynie 16-letnia córka Negusa wygłosiła przez radjo przemówienie do członkiń angielskich związków kobiecych.

Wartości turystyczne Polesia.

Co warto zwiedzić podczas urlopu.

Polesie jest jednym w swoim rodzaju terenem turystycznym. Posiada ono bowiem walory nigdzie indziej w Polsce nie spotykane, jak np. wielkie obszary lasów, malownicze łąki, a wreszcie gęstą sieć rzek, strumieni i łączących je kanałów, które na Polesiu w większości wypadków zastępują komunikację lądową. Rzeki są nieuregulowane i wyjątkowo wolno płynące, sieć drogowa rzadka jak nigdzie indziej w Polsce, a wreszcie rzadko spotykane osady i miasteczka, czynią Polesie jednym z najmniej zaludnionych obszarów w kraju.

Dlatego turysta pragnący zwiedzić Polesie, zapoznać się z jego pięknem, odpocząć od gwaru i życia wielkomiejskiego, szukający wreszcie wielkich, nawpół pierwotnych obszarów przyrody, musi się przed udaniem w ten teren przygotować do oczekujących go tu możliwości zarówno podróżniczych, jak i mieszkaniowych, oraz dużych i trudno dostępnych do przebycia przestrzeni.

Wycieczka na Polesie nie może być planowana na 2—3 dni, albo i mniej. Pragnąc zapoznać się z jego pięknem i osobliwościami tutejszej przyrody trzeba na wycieczkę na Polesie przeznaczyć sobie zgóry tydzień do 10 dni czasu. Dlatego należy sobie zgóry uprzytomnić, że wycieczek na Polesie nie można nigdy mierzyć miarą zwykłych krótkich wypadów wypoczynkowych, gdyż zraził one mogą tylko do jego rzeczywistego piękna, którego właściwie się wtedy nie ogląda. Z tego względu najlepiej jest przed udaniem się w teren, opracować sobie zgóry wytyczone szlaki.

Wyjątek pod tym względem stanowić mogą jedynie myśliwi i rybacy, udający się w pewne zgóry znane lub określone tereny, które nieraz położone być mogą w pobliżu dróg i stacyj kolejowych, dzięki czemu nie wymagają dalszych i bardziej męczących dojazdów.

Normandzki humor.

Normandczycy zamieszkujący północną Francję słyną ze swego sprytu, tak **jak Szkoci słyną ze skąpstwa.** Na drodze z Gournay do Dieppe podróżnicy mogli czytać niedawno ogłoszenie wywieszone na drzwiach jakiejś oberży: „Tutaj odpoczywać mogą konie. Taryfa dla koni o ogonie krótkim wynosi 1 fr 50, dla koni o długich ogonach — 3 franki. Gdy jeden z podróżnych, zdziwiony tak subtelnem rozróżnieniem właściwości końskich, zapytał oberżystę, dlaczego droższy jest postój dla koni o długich ogonach, otrzymał odpowiedź następującą: „Widzi pan dobrodziej, koń wogóle i stale trapiony jest przez muchy. Jeśli zwierzę ma ogon krótki, zmuszony jest odwracać łeb, odganiając drażniące go owady. Podczas tego czasu oczywiście nie je. Odwrotnie, **koń mający długi ogon, posługuje się nim do opędzenia much i cały czas swobodnie poświęca jedzeniu.** Porcja owsa, którą zje, będzie conajmniej podwójna. Żaden Normandczyk nie zapłaciłby za swego konia o krótkim ogonie ceny, którą można wymagać za postój rumaka o pięknem długiem owłosieniu. Oberża pełnego humoru oberżysty cieszy się ciągle wielkiem powodzeniem.

Przymusowa kuracja.

Przed sądem w Chicago stanął jako oskarżony **słynny gangster Bartolini.** Podsądny gorąco wypierał się wszelkiego uczestnictwa w zbrodniach. Sprawa była prawie że przesądzona, gdyż oskarżenie nie było poparte dostatecznemi dowodami, świadkowie zaś nie poznawali w Bartolinim przestępcy, którego widzieli na miejscu zbrodni. Gdy już po mowie obrońcy obecni oczekiwali z zapartym oddechem uwolnienia Bartoliniego, prokurator niespodziewanie wystąpił z oryginalną uwagą, że przestępca widziany przez świadków na miejscu zbrodni ważył conajmniej przeszło sto kilo. **Bartolini, jak wskazują pomiary więzienne, w chwili aresztowania ważył 117 kilogramów.** Podczas aresztu prowencyjnego schudł do tego stopnia, że podczas rozprawy sądowej ważył zaledwie 60 kilo. Nic więc dziwnego, że świadkowie go nie poznają. Prokurator prosi zatem sąd o odłożenie procesu i o poddanie Bartoliniego przymusowej kuracji tak długo, aż osiągnie on swe 117 kilo. Sąd przychylił się do tego oryginalnego wniosku i **Bartolini przebywa nadal w więzieniu, gdzie poddany jest tuczeniu według wszelkich reguł sztuki lekarskiej.**

Tajemnicze pudełko

przyczyną żmudnych dochodzeń.

Angielscy detektywi słynni są na całym świecie. Doskonałe wyszkolenie, spryt i energiczność wyrobiły im markę światową. Niekiedy pracują całkiem bezinteresownie, poświęcając bliżej nieznanej sprawie czy osobie wolny czas.

Jako przykład zmysłu spostrzegawczego angielskich detektywów podajemy niżej mały przykład:

Przechodząc późną nocą ulicami Londynu, mister James Key, popularny detektyw policji śledczej, znalazł na bruku małe, metalowe pudełeczko. Otworzył je. W pudełku była karteczka tej treści:

— Na miłość Boską ratujcie mnie, sam zwarjuję wśród... — i na tem kończyło się zdanie. Karteczka była bez podpisu, bez daty, bez jakiegokolwiek znaczka, któryby mógł wskazywać jej autora.

Mister Key odniósł tę kartkę do policji. Zaczęto śledztwo.

Treść kartki wskazywała na to, że piszący ją był rzeczywiście w dużem niebezpieczeństwie, że jednak niebezpieczeństwo to nie zagrażało jego życiu. Nie bał się przecież śmierci, wyraźnie napisał, że boi się obłąkania.

Jednemu z detektywów wpadło na myśl, że kartkę pisał jakiś zdrowy człowiek, zamknięty w domu dla obłąkanych.

Przeszukano wszystkie domy zdrowia i sanatorja dla obłąkanych w całym Londynie i... znaleziono. Znaleziono człowieka, który pisał tę kartkę.

Przypuszczenie detektywa sprawdziło się na całej linji. Rzeczywiście był to człowiek o zupełnie zdrowych zmysłach.

W toku przeprowadzonego śledztwa wyszło na jaw, że nieszczęśliwy został przez własnego brata zamknięty w domu dla obłąkanych.

Bracia Cruze otrzymali znaczny spadek i starszy brat, chcąc zagarnąć majątek wyłącznie dla siebie, postanowił unieszkodliwić młodszego i umieścił go w sanatorjum dla obłąkanych.

Dzięki owej kartce i sprytowi detektywów londyńskich sprawa się wydała. Brat nieszczęśliwego więźnia ze szpitala dla obłąkanych, będzie odpowiadał przed sądem za swój postępek.

Na składaku w daleki świat!

W tych dniach nadeszła wiadomość z oddalonego Buchiru w Persji, że dotarli tam dwaj śmiali podróżnicy, Holendrzy, którzy postanowili odbyć podróż naokoło świata w gumowym kajaku. Tymczasem odbyli urozmaiconą przygodami podróż poprzez Rosję i Małą Azję. Pomimo przebytych niebezpieczeństw, nie zmienili swego planu i zapowiadają, że udają się w dalszą podróż przez Karachi, Bombay, Kalkuttę, Sumatrę aż do Nowej Gwinei w Australji. Odważni podróżnicy zamierzają opisać swą podróż, którą finansują holenderscy nakładcy.

Dziś zaćmienie słońca.

Tak wyglądało słońce w momencie pełnego zaćmienia dzisiaj rano około godziny 6-ej.

Ma pecha.

Słynnej piękności **Lydji Oswald,** która, nałogowo oddając się szpiegostwu, czarem swym uwiodła kilku oficerów marynarki francuskiej, za co odsiedziała więzienie we Francji, znowu powinęła się nóżka. W poszukiwaniu partnera do nowej szpiegowskiej podróży, tym razem do Chin, została przytrzymana w małem tureckiem miasteczku Mamaja, w towarzystwie jakiegoś Bogu ducha winnego dziennikarza, usidłanego jej wdziękami. Wpływy paru wybitnych osobistości zagranicznych, które interwenjowały u władz tureckich, nie na wiele się przydały. Piękna Lydja zmuszona jest zrezygnować z interesującej egzotycznej podróży i **z rozkazu nieczułych na jej czar władz tureckich odsiedzieć karę za przekroczenie strefy ufortyfikowanej w okolicach Dardanelli.**

Znani kasiarze w Inowrocławiu.

Plan obrabowania pastora nie udał się.

Inowrocław. Onegdaj wieczorem przybyli pociągiem z Poznania do Inowrocławia znani kasiarze: Bochniakiewicz Józef, lat 40, zam. w Krzyszkiennicach, woj. krakowskie, oraz Dembski Bolesław, lat 39 z Krakowa. Policja wiedziała o tej niezwykłej wizycie kasiarzy i poddała ich obserwacji. Stwierdzono, że kasiarze zamierzali dokonać włamania do kasy pastora Distelkampa, zam. przy ul. Toruńskiej. Do wiadomości kasiarzy doszło bowiem, że pastor D. wydaje córkę zamąż i posiadać ma większą sumę pieniędzy. Podwórze domu parafji ewangelickiej zostało też onegdaj w nocy obsadzone policją, a teren ulicy obserwowała policja tajna. Kasiarze poczuli widocznie pismo nosem, albowiem włamania nie dokonali i postanowili opuścić niebezpieczny Inowrocław. Mieli oni zamiar wyjechać do Torunia względnie do Bydgoszczy, jeszcze tej samej nocy. Widząc, że dworzec jest również obsadzony przez policję, wrócili do miasta, zamieszkując w jednym z hoteli, gdzie nie wpisano ich nazwisk do ksiąg meldunkowych. Wczesnym rankiem kasiarze mimo obecności policji usiłowali wyjechać do Bydgoszczy, jednak zostali w ostatniej chwili zatrzymani. W czasie legitymowania Dembski Bolesław zbiegł wskakując do będącego już w biegu pociągu, zaś Bochniakiewicz został doprowadzony do policji. Po porozumieniu się z wydziałem śledczym w Poznaniu zwolniono aresztanta, który niezwłocznie wyjechał do Bydgoszczy.

Pierwsze ofiary kąpieli w Wiśle.

Wstrząsająca śmierć dwojga osób w nurtach Wisły w Tczewie.

Tczew. (as) W ub. środę w godzinach popołudniowych z Gdyni do Tczewa przypłynęły cztery statki marynarki wojennej „C", „M", „Z" i „P", które zarzuciły kotwicę za portem zimowym.

W kilka chwil po zakotwiczeniu statków wojennych w Tczewie, załoga statków zmęczona podróżą użyła kąpieli, która zakończyła się tragicznie dla marynarza marynarki wojennej 22-letniego Jana Baryszewskiego, który podczas kąpieli utonął w Wiśle.

W kilka godzin później o godz. 20,30 w pobliżu osiedla inwalidzkiego „Zamek nad Wisłą" w odległości 150 m od rowu granicznego przy plaży t. zw. małemi Sopotami utonął w nurtach Wisły kąpiący się w towarzystwie kolegów zegarmistrz 27-letni śp. Stanisław Stachowski, zatrudniony u zegarmistrza Manikowskiego w Tczewie przy ul. Mickiewicza. Po kilku godzinnych poszukiwaniach obu topielców wyłowili rybacy i odstawili do kostnicy.

Kronika

Bydgoszcz, dnia 19 czerwca 1936 roku.

KALENDARZYK.

Dziś: Julianny Falkonieri p.
Jutro: Sylwerjusza p.
Wschód słońca o godzinie 3.36.
Zachód słońca o godzinie 20.26.

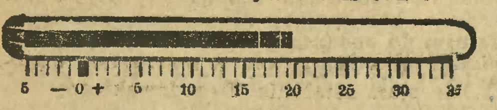
Stan pogody.

POGODA SŁONECZNA TRWAĆ BĘDZIE NADAL.

Podobnie do dni poprzednich, trwała w Polsce naogół pogoda słoneczna o nieco większem zachmurzeniu w Wileńskiem, gdzie też w godzinach południowych przeszła lekka burza. Temperatura o godz. 14 wzrosła do 15 st. w Wilnie, 22 w Zakopanem i Lwowie, 23 w Gdyni, 24 w Warszawie, 25 w Bydgoszczy, 26 w Krakowie. W okolicach uzdrowiskowych na Podkarpaciu, w górach i na wybrzeżu od kilku dni ustaliła się piękna, słoneczna i ciepła pogoda, która prawdopodobnie potrwa najbliższe dni. Nocą temperatura przeciętnie wynosi od 7 do 12 st., rano od 15—19 st., dniem zaś od 20—27 st. — Dziś rano w Bydgoszczy nadal pogodnie. — Przewidywany przebieg pogody: W dalszym ciągu pogoda słoneczna i ciepła o słabych wiatrach miejscowych.

Termometr wskazywał dziś rano:

DYŻURY NOCNE APTEK od 15—21 czerwca:

1) Apteka pod Niedźwiedziem, ul. Niedźwiedzia 11, telefon nr. 3050.
2) Apteka pod Koroną, ul. Dworcowa 48, telefon nr. 3301.

Telefon Pogotowia Ratunkowego 2615.

— **MUZEUM MIEJSKIE** otwarte codziennie od 9—16, w niedziele i święta od 11—14.

„LEKTURA", wypożyczalnia książek przy ul. Gdańskiej 54. **posiada największy wybór beletrystyki ostatniej doby.** Wypożycza książki również na prowincję.

W związku z obchodem „Święta Morza" w dniach 20 i 21 czerwca br. proszę Szanowne Obywatelstwo o wywieszenie chorągwi.

Bydgoszcz, dnia 18 czerwca 1936 r.
PREZYDENT MIASTA:
(—) **L. Barciszewski.**

— **Komitet Zjazdu Katolickiego** prosi okoliczne ziemiaństwo o dostarczenie większej ilości słomy i siana. Ofiary należy kierować do „Caritasu" w Bydgoszczy przy ul. Cieszkowskiego 6.

— **Z Miejskiej Szkoły Handlowej.** Nabożeństwo z okazji zakończenia roku szkolnego odbędzie się w sobotę, 20 bm. o godz. 9.45 w kościele Klarysek, poczem odbędzie się pożegnanie odchodzących absolwentek w sali gimnastycznej przy ul. Konarskiego. Rodziców młodzieży tak szkoły handlowej, jakoteż gimnazjum kupieckiego oraz „Przysposobienia Kupieckiego" prosi się o wzięcie udziału.

Bydgoskie Konserwatorjum Muzyczne

(dyr. W. Winterfeld). Dziś, w piątek, 19 bm. odbędzie się w sali Resursy Kupieckiej (ul. Jagiellońska) ostatni z popisów uczniowskich, na którym występują uczniowie klas średnich i wyższych z towarzyszeniem orkiestry Konserwatorjum. W programie Vivaldi, Haydn, Beethoven, Chopin, Rimsky-Korsakoff i Saint-Saens. Bilety po 45 groszy przy kasie wieczornej. Czysty dochód przeznacza się na cele dobroczynne.

Na marginesie.

Żydzi w swojej bezgranicznej bezczelności przekraczają wszelką miarę, zwłaszcza jeśli chodzi o mieszanie czynników zagranicznych w sprawy wewnętrzne Polski. I teraz sprowadzili sobie aż z Paryża delegację masońskiej Ligi Obrony Praw Człowieka i Obywatela i obwożą ją bezkarnie po Mińsku Mazowieckim, Przytyku i Lwowie, robiąc przy tem gwałt, rejwach i nastroje pogromowe.

Dziwna rzecz, że władze pozwalają na takie „inspekcje", zamiast — jakby należało — wysłać takich nieproszonych gości, gdzie pieprz rośnie!

Na marginesie tej nieprawdopodobnej ekspedycji, która jest mieszaniem się obcych elementów rozkładowych w nasze sprawy wewnętrzne, pisze bardzo słusznie lwowski „Dziennik Polski":

„Jak długo zabawi w rdzennie polskim grodzie „Orląt" i poco przyjeżdża ta „delegacja" nie wiemy. Nie wiemy również, kto ją będzie przyjmował, bo chyba nie będzie tego czynił bezprawnie istniejący, nigdzie nie zalegalizowany lwowski oddział tej tak zwanej Ligi. Ktokolwiek zresztą zjawi się na dworcu kolejowym z polskiej strony, winien wytłumaczyć dobitnie tym skomunizowanym żydom francuskim, że czas włóczenia się rozmaitych delegacyj po Polsce już dawno i bezpowrotnie minął, że wtykanie palca między cudze drzwi może mieć niemiłe następstwa i że delegacje są teraz mile widziane i przyjmowane gdzieindziej, np. w Palestynie przez Arabów.

A może pp. „delegaci" przyjeżdżają wytłumaczyć naszym bezrobotnym, dlaczego Francja wyrzuca tysiące naszych górników i robotników rolnych, nie zwracając im wpłacanych od lat wkładek do rozmaitych funduszów, każąc za bezcen sprzedawać inwentarz żywy i martwy? Może nasi bezrobotni dowiedzą się od „delegatów", dlaczego wracają i powiększają bezrobocie w Polsce ludzie, którzy długie lata pracowali sumiennie dla Francji i których tam nikt zastąpić nie może i nie chce?

Na dworcu głównym istnieje informator kolejowy, który dokładnie poinformuje „gości" o najbliższym dalekobieżnym pociągu, odchodzącym z naszego miasta w kierunku granicy".

Program obchodu „Święta Morza" w Bydgoszczy.

W sobotę 20 czerwca o godz. 20 capstrzyk orkiestr oraz okolicznościowe przemówienia na placach: Poznańskim, Piastowskim, przy zbiegu ulic Grunwaldzkiej i Ściezki, ks. Markwarta i Piotrowskiego, Nowodworskiej i Ugory oraz na ul. Karpackiej przy szkole powszechnej. O godz. 21 **defilada udekorowanych łodzi na Brdzie.**

W niedzielę 21 czerwca o godz. 10 nabożeństwo we wszystkich kościołach. O 11,30 zbiórka organizacyj P. W. i W. F., sportowych i społecznych oraz zrzeszeń nie biorących udziału w pochodzie na linji od mostu Teatralnego do Bernardyńskiego. Organizacje, które biorą udział w pochodzie oraz grupy charakterystyczne zbierają się na Nowym Rynku. Godz. 12 przemówienie na Rybakach i podniesienie bandery. O godzinie 12,30 **pochód przez ulicę Gdańską** grup charakterystycznych, zorganizowanych przez związki sportowe, cechy i inne organizacje społeczne. Po południu wycieczki statkami Lloydu Bydgoskiego do Brdyujścia. O godz. 16 zabawy ludowe na placu Kochanowskiego, Wzgórzu Wolności, w Rynkowie, Brdyujściu i Brzozie. O godz. 20 występy w Teatralce.

Dnia 28 czerwca godz. 9 start uczestników spływu do Gdańska i Gdyni przy Rybakach.

W dniach 21, 28 i 29 czerwca br. **zbiórka uliczna na fundusz obrony morskiej.**

„Święto Morza" w Teatralce.

W związku ze „Świętem Morza" w Bydgoszczy w dniu 21 czerwca br. odbędą się w Teatralce występy od godz. 17—21.

Udział biorą: artysta Teatru Miejskiego Roman Górowski — monologi p. t. „Rzeczy wesołe", orkiestra „Bis" i orkiestra mandolinistów KPW. i dalsze niespodzianki. Po występach — rozdanie nagród. Wstęp bezpłatny.

Podatek dochodowy od uposażeń

Opracował Antoni Wiśniewski, referent podatku dochodowego od uposażeń w Izbie Skarbowej w Poznaniu, ze wstępem dr. Tadeusza Rzepeckiego. — Wydawnictwo księgarni Wł. Wilak w Poznaniu.

W tych dniach opuściła prasę broszura pod wyżej podanym tytułem, która obejmuje całokształt przepisów i wyjaśnień, odnoszących się do opodatkowania dochodów z uposażeń, emerytur i najemnej pracy. Autor najpierw omawia szczegółowo zmiany, jakie zaszły w przepisach ustawy o państwowym podatku dochodowym i w ordynacji podatkowej. Następna część szczegółowa zawiera przepisy ustawy o państwowym podatku dochodowym wraz z rozporządzeniem wykonawczem oraz przepisy ordynacji podatkowej. Przepisy te zaopatrzone są obszernym komentarzem do poszczególnych artykułów ustawowych, opartym na orzeczeniach N. T. A., okólnikach i reskryptach Ministerstwa Skarbu. Autor w swej pracy umieścił specjalną „pomocniczą skalę podatkową", która ułatwia sposób obliczania podatku w wypadkach, gdy służbodawca płaci za pracownika z własnych funduszów podatek dochodowy od uposażeń. Druga tablica pomocnicza, do art. 45 ułatwia obliczanie różnicy od skumulowanych wynagrodzeń otrzymanych od służbodawców. (Tantjemy).

Na końcu broszury umieszczono dekret o ulgach podatkowych dla nabywców pojazdów mechanicznych. Orjentację ułatwiają wykaz chronologiczny ustaw i rozporządzeń powołanych w broszurze, oraz obszerne skorowidze alfabetyczny i rzeczowy.

Broszura referenta Wiśniewskiego jest jedynem tego rodzaju wydawnictwem w Polsce, omawiającem wyczerpująco całokształt przepisów dotyczących podatku dochodowego od uposażeń. Cena broszury wynosi 2,50 zł.

Hasło.

W chwili, gdy serca nam skapiały,
Bo duszy naszej światło zgasło,
Nareszcie pierwsze mocne słowo,
Nareszcie pierwsze piękne hasło.

Czekaliśmy tak długo na nie
W stolicy spoglądając strone —
I wreszcie z serca się poczęło,
Wreszcie zostało wymówione.

Obrona Polski! Czyż istnieje
Coś piękniejszego w polskiej mowie?
To jest złączenie sił narodu
Na pracę straż i pogotowie.

Obrona Polski! Pocóż gonić
Za tem co dla nas niedościgłe
Jest hasło i już w kraj pobiegło
Żywe i jako wiatry śmigłe.

Do serc zwątpiałych przeniknęło.
Zajrzało aż do głębi sumień.
Wielkie przed sobą mamy dzieło.
Wyplenmy chwast nieporozumień.

Gra już tem hasłem nasza ziemia
Co słodsze jest od harf eolskich —
Grają nim łany zbóż i lasy
Wytężaj słuch: Obrona Polski!

Henryk Zbierzchowski.

Radykali również zwalczają żydów.

Członkowie **Polskiej Partji Radykalnej w Bydgoszczy** pomni rozkładowej działalności elementu żydowskiego uchwalili:

1) uskuteczniać wszelkie swoje zakupy **jedynie u kupców i dostawców chrześcijańskich,** lokale wynajmować tylko chrześcijanom lub u chrześcijan;

2) apelują do społeczeństwa **o zdecydowany bojkot prasy żydowskiej;**

3) wzywają ideowo sympatyzujące organizacje o poparcie tej akcji;

4) wyrażają uznanie **Kołu Adwokatów w Bydgoszczy** za rzeczowe ustosunkowanie się wobec obcego żywiołu żydowskiego;

5) stwierdzają konieczność wydania przez rząd **ustawy, która zabroni żydom zmieniać imiona i nazwiska żydowskie** na chrześcijańskie.

Czytelnicy nasi mają głos.

„Zmory" motoryzacyjne.

Wiele mówi się i pisze o motoryzacji kraju i budowie dróg, tak wiele, że te nawoływania wywołują u czytelnika smutny uśmiech. Ażeby zachęcić ludzi do kupowania pojazdów mechanicznych **trzeba najpierw dbać o drogi i inne udogodnienia, jak obniżenie ceny benzyny** itp. Ale nie o to mi chodzi. Chciałem zwrócić uwagę na pewien szczegół.

Droga z Bydgoszczy do Torunia przez Solec Kujawski jest naogół dobra z wyjątkiem odcinków, gdzie powierzchnia jest falista i samochód skacze jak motorówka na wzburzonych falach morskich. Każdy „samochodziarz" wie dobrze o tem, że jest to czynnik niszczący samochody. **Wszystkie drogi zwłaszcza w pobliżu Torunia (z wyjątkiem jednej) są okropne.**

Prawdziwe męki przeżywa jednak kierowca a przedewszystkiem samochód przy wjeździe do miasta, które nazywa się **Podgórzem** (pod Toruniem).

Mniejsza o kocie łby, ale główna ulica, po której się przejeżdża, jest tak pofałdowana, że **samochód skacze jak opętany, no, a resory całkiem pękają.** Jeździłem różnemi drogami, ale cztery razy złamałem resory właśnie w Podgórzu i na pierwszym przejeździe kolejowym w drodze z Torunia do Bydgoszczy. I to właśnie nie gdzieś na głuchej drodze, ale w samem mieście! Zanim przystąpi się do realizacji wielkiego planu budowy szos, czy nie należałoby zawczasu **wybrukować porządnie w takim Podgórzu jedną ulicę, przez którą prowadzi główny trakt?!**

Właściciel samochodu.

Czy biedny urzędnik ma wyłożyć z własnej kieszeni?

Odpowiadam na głos czytelnika „Dziennika Bydgoskiego" pod nagłówkiem: **„Więcej względów dla klientów kolei".**

Do kogo autor ma pretensje? Do zawiadowcy stacji Rynarzewo chyba nie. Ten ma brać złotego zamiast 9 zł. Resztę ma chyba sam zapłacić? Kto wie, czy on na miesiąc 140 zł zarabia. Jestem zmuszony wziąć pracowników stacji Rynarzewo w obronę. Przestrzegają oni ściśle przepisów. Autor zamiast się zwrócić o zniżkę tam, gdzie się należy, czepia się ludzi Bogu ducha winnych.

Urzędnik to nie jest żyd, więc nie może opuszczać z ceny, która jest ustalona przez władze przełożone.

Kasjer kolejowy z Pomorza.

Egzaminy wstępne.

Gimnazjum Żeńskie im. Marji Curie Skłodowskiej (z prawami szkół państwowych) przyjmuje zapisy do kl. I. w sekretarjacie gimnazjum od 9—13-ej ul. Kujawska 4, tel. 17-29. Egzaminy wstępne rozpoczną się w dniu 22 czerwca o godz. 8-ej rano. (11594

— **Dwudniowa wycieczka do Prus Wschodnich.** Na 28 i 29 czerwca br. Polskie Towarzystwo Krajoznawcze organizuje wycieczkę pociągiem specjalnym na teren pojezierza mazurskiego w Prusach Wschodnich. Wycieczka zwiedzi Olsztyn, Wielbark, puszczę Napiwodzką, Nibork, Grunwald, Ostródę i odbędzie przejażdżkę parowcem po jeziorach. Całkowity koszt uczestnictwa dla członków P. T. K. 42 zł, dla wprowadzonych gości 43 zł. Zapisy w oddziałach P. T. K. do 25 czerwca. Uczestnicy z poza Warszawy korzystają ze zniżek kolejowych na dojazd do Warszawy. Bliższe informacje w biurze Towarzystwa Krajoznawczego. Warszawa — Nowy Świat 19 m. 3, tel. 642.50.

Wyrok w procesie Twardowskiego zapadnie jutro.

Prokurator wniósł o najwyższy wymiar kary.

Obrońcy winę zwalają na cały system pomajowy.

(Od własnego specjalnego sprawozdawcy „Dziennika Bydgoskiego")

Grudziądz, 18 czerwca.

Grudziądzki proces znalazł się w swej końcowej fazie.

Mowę końcową wygłosił wiceprokurator Groniecki występujący w procesie jako oskarżyciel publiczny.

NIECODZIENNA ŁAWA OSKARŻONYCH.

Na wstępie swego przemówienia prokurator stwierdza, że w dzisiejszej dobie ogólnego kryzysu społeczeństwo z tem większem zainteresowaniem śledzi, czy pieniądze publiczne wydatkowane zostają celowo i publicznie. Stąd też tłumaczyć należy **niebywałe zainteresowanie się prasy polskiej** procesem grudziądzkim, która codziennie przez dwa tygodnie zamieszczała z rozprawy wyczerpujące sprawozdania. Bo też ława oskarżonych w procesie grudziądzkim jest niecodzienna. Naprawdę rzadko widnieje się na ławie podsądnych tego rodzaju zespół, w którym na trzech oskarżonych wszyscy trzej są urzędnikami państwowymi, a na dwóch prawników jeden był starostą, a drugi wicestarostą w nadgranicznym powiecie. Na ławie oskarżonych zasiedli ludzie, stojący do niedawna na świeczniku społecznym, ludzie, którzy powinni być dla innych wzorem cnót obywatelskich.

Zkolei prokurator szkicuje sylwetki oskarżonych przedstawiając ich krótki życiorys. **Twardowski** jest jeszcze dziś człowiekiem stosunkowo młodym (38 lat). Jest doktorem praw i nauk politycznych a **Wyższą Szkołę Wojenną ukończył z odznaczeniem.** Władze widząc w Twardowskim jednostkę **zdolną, rzutką i energiczną,** powierzyły mu odpowiedzialny urząd starosty w tak ważnym z punktu widzenia państwowego powiecie nadgranicznym wierząc, że właśnie on upodobni graniczny powiat działdowski do powiatów leżących po tamtej stronie granicy. Były **wicestarosta Roszkowski** jest niewątpliwie równie jednostką nieprzeciętnie inteligentną i zdolną. W 29 roku życia ukończył uniwersytet wileński z tytułem magistra praw i po bardzo krótkiej praktyce urzędniczej umiał zasłużyć sobie na zaszczytną nominację do Działdowa. A **Leśniak?** To stary znajomy Twardowskiego, który służył pod nim w wojsku, bezwzględnie oddany, sprytny i umiejący dojść do raz obranego celu własną inicjatywą. Już dawniej Twardowski pomagał Leśniakowi finansowo, a obejmując stanowisko starosty, ściągnął go do Działdowa, by znaleźć w b. podkomendnym człowieka w stu procentach zaufanego. Podkreślając różne cechy charakteru osk. Twardowskiego, prokurator wykazuje więcej cech ujemnych, jak dodatnich. Twardowski był energiczny, to prawda — ale dwa lata urzędowania w Działdowie udowodniły, że był stanowczo za bardzo energiczny i nieznający kompromisu w stosunku do ludzi, z którymi pracował. Twardowski nie lubił nadzoru i dlatego też urzędował bez jakiejkolwiek kontroli, rachunkowości i budżetu. **Miał szeroki gest, był ryzykantem w pracy.** Wystarczy przypomnieć zeznania świadków, którzy stwierdzili przed sądem, że b. starosta wysoko grywał w karty i przegrywał, że hazardowo grał 20 pełnych losów na loterji państwowej. Twardowski jako starosta działdowski zapomniał o kardynalnej zasadzie, że praca w administracji publicznej musi być matematycznie dokładna.

PROKURATOR PODTRZYMUJE OSKARŻENIE.

Wysoki Sądzie! — wywodzi w dalszym ciągu oskarżyciel publiczny. — Wygotowany przezemnie akt oskarżenia zarzuca dr. Adamowi Twardowskiemu zbrodnie z art. 286 par. 1 i 2 k. k. oraz występki z art. 264 i art. 134 k. k. Mgr. Tomaszowi Roszkowskiemu zarzuciłem przestępstwo z art. 293 w związku z art. 286 par. 1 i 2 k. k. Wreszcie Błażeja Leśniaka oskarżyłem z artykułów 293, 286, 187 i 291 k. k. Przewód sądowy w stosunku do wszystkich trzech podsądnych potwierdził zarzuty oskarżenia!

GODZINNE UZASADNIENIE.

W długich przeszło godzinnych wywodach prokurator szczegółowo analizuje poszczególne punkty oskarżenia. Akcja osadnicza miała podnieść dobrobyt rolnika w powiecie granicznym i przeciwstawić polską ekspansję gospodarczą wysiłkom czynionym **po drugiej stronie granicy.** Akcja osadnicza b. starosty Twardowskiego dała wynik ujemny. Nielicznie pobudowane osady w Białutach i Kramarzewie w ocenie zeznań świadków i fachowców są bardzo mizernym pomnikiem pracy. Funduszem osadniczym gospodarzył b. starosta niżej wszelkiej krytyki. Stwierdzono brak buchalterji i księgowości i nie znaleziono nawet głównej księgi kasowej, notującej przychody i rozchody, jaką prowadzi każda porządna gospodyni u siebie w domu. **Twardowski stworzył chaos i mentlik, uniemożliwiając kontrolę nad akcją osadniczą.** Twardowski wykazał dowodami rozchodowemi znacznie większe wydatki na akcję osadniczą jak dochody. Dopiero żmudna praca biegłego Paula stwierdziła, który z przedłożonych kwitów jest prawdziwy, a który fikcyjny.

Osk. Twardowski tłumaczył, że kwotę 20.000 zł wykazaną ślepemi listami płac i fikcyjnemi kwitami **zużył na cele polityczne.** Prokurator opierając się na zeznaniach prezesa BBWR. w Działdowie Skąpskiego oraz sekretarza B. B. Zwierzyny i prezesa okręgowej komisji wyborczej w działdowskiem Stodolskiego wykazuje, że tłumaczenie Twardowskiego pozbawione jest „logicznych podstaw". Oskarżyciel publiczny wyklucza, by **śledzenie działaczów opozycyjnych** w jednym tylko powiecie pochłonąć mogło 6.000 zł i nie daje wiary twierdzeniom osk. Twardowskiego, że fantastyczna ilość rozjazdów samochodowych podyktowana została sprawami polityczno-**wyborczemi.**

B. STAROSTA TWARDOWSKI.

Drugi punkt aktu oskarżenia omawia skandaliczną gospodarkę Twardowskiego jako przewodniczącego wydziału powiatowego w Działdowie. Prokurator opierając się na zeznaniach biegłych stwierdza, że **zadłużenie powiatu za czas urzędowania Twardowskiego wzrosło o 393.957 zł.** Powiat „leży", a 650.000 zł długu jest pamiątką po b. panu staroście. Oskarżenie swoje odnośnie b. starosty Twardowskiego zamyka prokurator **podtrzymaniem zarzutów oszustwa na szkodę poselstwa japońskiego** w Warszawie i usiłowanego przekupienia strażnika więziennego Czajorę. Omawiając zeznania Czajora, który stwierdził, że dr. Twardowski obiecywał mu wielkie korzyści materjalne, a nawet awans na porucznika **(„bo w Warszawie będzie przewrót, a jego przyjaciele dojdą do władzy"),** prokurator uważa, że patent akademicki i stanowisko starosty powinny wywołać w osk. Twardowskim pewien hart, pewną dumę i ambicję, nawet w więzieniu.

W całej obronie Twardowskiego podkreśla prokurator charakterystyczny moment, że **Twardowski stara się zdyskredytować wszystkich tych świadków, którzy go swojemi zeznaniami obciążają.** Prokuratorowi chodzi przedewszystkiem o zeznania wojewody Kirtiklisa i dr. Banasia, przyczem oskarżyciel publiczny wyklucza, by ktokolwiek dla jakichś urojonych celów chciał oskarżonego zniszczyć.

Jeżeli chodzi o osk. mgr. Roszkowskiego prok. również podtrzymuje akt oskarżenia, uważając, że chociaż w śledztwie trudno było znaleźć granicę pomiędzy bezprawiem, a lekkomyślnością, fakt udzielenia przez Roszkowskiego pomocy Twardowskiemu do zbrodni z art. 286 par. 1 i 2 k. k. jest jasny, gdyż jako wicestarosta, Roszkowski przez dłuższy czas z Twardowskim ściśle współpracował.

Wina osk. Leśniaka wykazana została zeznaniami świadków i orzeczeniem biegłego grafologa, który stwierdził, że Leśniak **podrobił sześć podpisów osadnika** Henryka Kiblera na listach płac. Zresztą przedstawiony prostemi nie budzącemi wątpliwości zeznaniami osadników z Białut i Kramarzewa sposób ściągania przez Leśniaka podpisów na listy płac wykazał, że Leśniakowi, poza zupełnem oddaniem i wdzięcznością w stosunku do b. starosty Twardowskiego, nie brak sprytu i wrodzonej inteligencji.

WNIOSEK O NAJSUROWSZY WYMIAR KARY.

Mowę swoją oskarżycielską zakończył wiceprok. Groniecki mocnym akordem:

— Okres korupcyjnej pracy w powiecie działdowskim został przerwany. Obowiązkiem naszym jest nietylko wytyczać granice państwowe zbrojną ręką. Musimy pozostawić młodemu pokoleniu gmach państwowy zbudowany na podstawach zdrowych i silnych, bez robaków, które toczą gmach naszej państwowości od wewnątrz. Zaufanie ludności zamieszkującej powiat nadgraniczny do przedstawicieli władzy państwowej zostało przez oskarżonych poderwane. **Mazurzy zagraniczni obserwowali przez dwa lata występną działalność oskarżonych i z niemniejszem od nas zainteresowaniem śledzą przebieg grudziądzkiego procesu.** Popierając akt oskarżenia we wszystkich punktach, pragnę dać wyraz jednej prawdzie. Dobro publiczne jest dobrem wszystkich. Kto z niego dla własnej korzyści czerpie, musi ponieść karę surową, sprawiedliwą, zgodną z ustawą.

Bezpośrednio po przemówieniu oskarżyciela publicznego zabrał głos znany obrońca w procesach karno-politycznych

ADWOKAT DR. OTMAR LINK Z KATOWIC.

Obrońca podkreśla, że prokurator rzucił na szalę sprawiedliwości tyle ciężarów, że przechyliła się ona poważnie w dół. Naszem zadaniem jako obrońców — mówił adw. Link — jest wykazanie, że wina oskarżonych nie jest taka straszna i jaskrawa, jak przedstawił ją p. prokurator. Zadanie nasze jest ciężkie. Chociaż p. prokurator podał zarzuty wyłącznie natury kryminalnej, my uważać musimy proces grudziądzki za

PROCES WYBITNIE POLITYCZNY.

Jest to proces polityczny tak ze względu na osobę **osk. dr. Twardowskiego, wybitnego działacza z obozu rządzącego,** jak i ze względu na ogólne wrażenie. Oskarżony Twardowski jest w tem przykrem położeniu, że nie cieszy się żadną sympatją. Obóz opozycyjny przyjął aresztowanie b. starosty działdowskiego z triumfem i radością. Obóz rządzący odżegnuje się od Twardowskiego jak od czarnej owcy, którą wyrzucił. Ja jako obrońca chcę Wysokiemu Sądowi wykazać, że wina Twardowskiego jest raczej objektywną, a przewód sądowy mało ustalił winy subjektywnej. Twardowski, to pewnego rodzaju ofiara pokutująca za obce grzechy. Tak jak p. prokurator oskarżał,

I JA BĘDĘ OSKARŻAŁ.

Ale oskarżam nie osoby, nie indywidualne jednostki, ale **oskarżam cały system pomajowy, oskarżam panujące w naszem społeczeństwie stosunki.** System pomajowy, tak wielce szkodliwy, miał cztery kardynalne wady:

1) **brak praworządności i nieposzanowanie dla władzy, ustaw i rozporządzeń,**
2) **triumf niefachowości,**
3) **protekcjonizm** i
4) **t. zw. radosną twórczość.**

Śmiem twierdzić, że w czasach przedwojennych, za rządów zaborczych, umiano wyrobić w społeczeństwie większe poszanowanie dla władzy jak dziś u nas, po 15 latach niepodległości. Naprzykład w Austrji przedwojennej mimo wszystko ustawy szanowano i nie znalazł się minister, któryby odważył się przeciwstawić ustawom. Skoro raz ustawa została wydana, musi ona obowiązywać wszystkich bez wyjątku obywateli. **U nas, niestety, ustawy są tylko dla szarego człowieka, poto, by ludzie stojący na świeczniku, mogli się z pod nich wyłamywać...**

Przewodniczący: Panie mecenasie, sąd nie jest terenem wiecowym. Nie dopuszczę do dalszego przemawiania w ten sposób.

Adw. Link w dalszym ciągu: To co mówię, ma znaczenie istotne dla sprawy. Jeden z wybitnych dygnitarzy z obozu rządzącego powiedział kiedyś do mnie, że u nas, w Polsce, tylko w trzech instytucjach dbają o fachowy narybek: w duchowieństwie, wojsku i sądownictwie. We wszystkich innych działach administracji

TRIUMFUJE NIEFACHOWOŚĆ

i nie dba się o przygotowany należycie fachowo narybek. Oskarżony Twardowski jest niewątpliwie bardzo silną indywidualnością, o wybitnych zdolnościach i najlepszych chęciach. Wobec panującego u nas systemu protekcjonizmu dostał się bez fachowego wykształcenia na stanowisko starosty w nadgranicznym powiecie. Dzięki osobistym stosunkom w Warszawie, Twardowski **bez żadnego przygotowania,** po zaledwie 5-miesięcznej praktyce, powołany został przez Ministerstwo na wybitne stanowisko reprezentanta rządu na kresowej placówce. W przedwojennej Austrji robienie tego rodzaju karjery było nie do pomyślenia. Tam dla objęcia samoistnego starostwa nie wystarczał patent uniwersytecki, ale żądano 20 lat praktyki w rozmaitych starostwach i rozmaitych częściach kraju. Na pytanie, które skierowałem do świadka Kirtiklisa, czy uważał Twardowskiego za fachowo przygotowanego do objęcia tak wybitnego stanowiska, p. wojewoda oświadczył, że **nic go to nie obchodziło.** Dla wojewody Kirtiklisa wystarczało, że Twardowski miał dyplom i przysłany został na Pomorze przez Ministerstwo. Instrukcja wojewody była prosta:

„Zrób pan porządek w Działdowie, bo tam był starosta Montwiłł".

Zwięzłe i krótkie były również dalsze instrukcje wojewody pomorskiego, określające plan działania Twardowskiego:

„Życie nie jest romansem, starosto. Ja pieniędzy nie mam, róbcie jak umiecie, musicie kombinować, bo od tego jesteście starostą".

Twardowski, obejmując starostwo działdowskie, nie był obeznany z rachunkowością, buchalterją i ustawą administracyjną. Do wykonania swego wielkiego zadania przystąpił tak, jak umiał, tak, jak zrozumiał instrukcję wojewody. Przeprowadził odpowiednio wybory, gospodarzył jak najszerzej i pełen inicjatywy rzucił się na rozmaite prace społeczno-gospodarcze, jak: akcja kamieniowa, akcja osadnicza, przebudowa gmachu starościńskiego i t. d. Ten

SZAŁ „RADOSNEJ TWÓRCZOŚCI"

jest niestety cechą każdego z naszych działaczy sanacyjnych, którzy uważają za punkt ambicji i honoru, że na powierzonym sobie odcinku coś nowego zrobili. W tym szale „radosnej twórczości" Twardowski stracił głowę, zapominając, że przeprowadzenie tylu prac odrazu, jest ponad siły jednego człowieka. W tych warunkach musiał powstać chaos, który zaprowadził Twardowskiego na ławę oskarżonych. **Wojewoda Kirtiklis uważał Twardowskiego za najlepszego swego starostę,** który, zdaniem jego, mógł daleko w Polsce zajść. Przez rok urzędowania Twardowskiego w Działdowie, nie dochodziły do wojewody nigdy skargi i żale na faworyzowanego starostę! Stosunki między wojewodą a starostą zaczęły się psuć dopiero po pierwszej inspekcji dr. Banasia. Twardowski okazując inspektorowi samorządowemu że nie jest cichym pionkiem, spełniającym tylko rozkazy, ale indywidualnością, nagle w oczach wojewody stał się człowiekiem najgorszym, pełnym wad człowiekiem, który popełnił nadużycia. Śmiem twierdzić, że

gdyby gruntownie zlustrowano niejedno starostwo, nietylko na Pomorzu, znalezionoby u niejednego z panów starostów taki sam chaos, jak w starostwie działdowskiem.

Działalność Twardowskiego była rozbieżna i chaotyczna, ale pewnem jest, że Twardowski nie działał dla własnej korzyści, jak to twierdził w swem przemówieniu p. prokurator. Tylko nieszczęśliwy zbieg okoliczności zaprowadził Twardowskiego na ławę oskarżonych. Twardowski jest dziś nędzarzem, nie ma żadnych will i majątków i żadnego zabezpieczenia. P. prokurator podkreślał huczne życie oskarżonego, opierając się na zeznaniach świadków, że Twardowski grał w karty i na loterji. Twierdzenie o hucznem życiu, jest przesadą. Wysokie stawki w brydża podyktowane były względami prestiżowemi, ponieważ Twardowski grywał w karty z dygnitarzami powiatowymi i bogatymi obywatelami. Lekkomyślność i choatyczna gospodarka, to zarzuty tylko objektywne. Subjektywnej **wi-**

ny nie widzę. **Że się żyło po pańsku (rozjazdy samochodowe) — przynosi to ze sobą stanowisko.** W Zakopanem i w Wiśle na dworcach widzi się codziennie

SZNURY SALONEK URZĘDOWYCH.

Trudno, u nas już tak jest! Ludzie, którzy dorwali się jakiegoś stanowiska, nie umieją żyć inaczej.

O wydatkach na **„robotę polityczną"**, jak wynika z odczytanych przez Wysoki Sąd pism-dokumentów, Twardowski raportował wojewodzie Kirtiklisowi. Jak długo świat światem i znane są wybory, była kiełbasa wyborcza. Twardowski stosował tę kiełbasę wyborcza ku zadowoleniu swoich władz przełożonych. A wiemy wszyscy, że wybory nie są tanią rzeczą i że robota wyborcza kosztuje tysiące. Twardowski nie przyjął buchaltera, bo w szale „radosnej twórczości" sam wszystko chciał zrobić. Przecież nie kto inny, jak sam wojewoda powiedział Twardowskiemu:

„RÓB, JAK UMIESZ".

Twardowski musiał popaść w chaos, bo nikt go nie uczył, jak ma gospodarzyć. Wydatki polityczne były na rozmaite cele. Na skutek tych wydatków politycznych powstały luzy budżetowe, braki, za które Twardowski dziś odpowiadać ma przed Wysokim Sądem.

Kończąc, przypomnę Wysokiemu Sądowi stare przysłowie: Nie taki djabeł czarny, jak go malują... **Nie taki jest Twardowski winny, jak to twierdzi pan prokurator.** Działanie mylne, będące skutkiem wadliwego systemu pomajowego, nie może być zbrodnią z art. 286 par. 1 i 2 k. k.

*

Mowę drugiego obrońcy adwokata **Puciaty z Torunia,** również bardzo obszerną i pełną interesujących szczegółów o „dworze toruńskim", tudzież repliki prokuratora i „ostatnie słowo" Twardowskiego, podać możemy ze względów technicznych dopiero w numerze następnym.

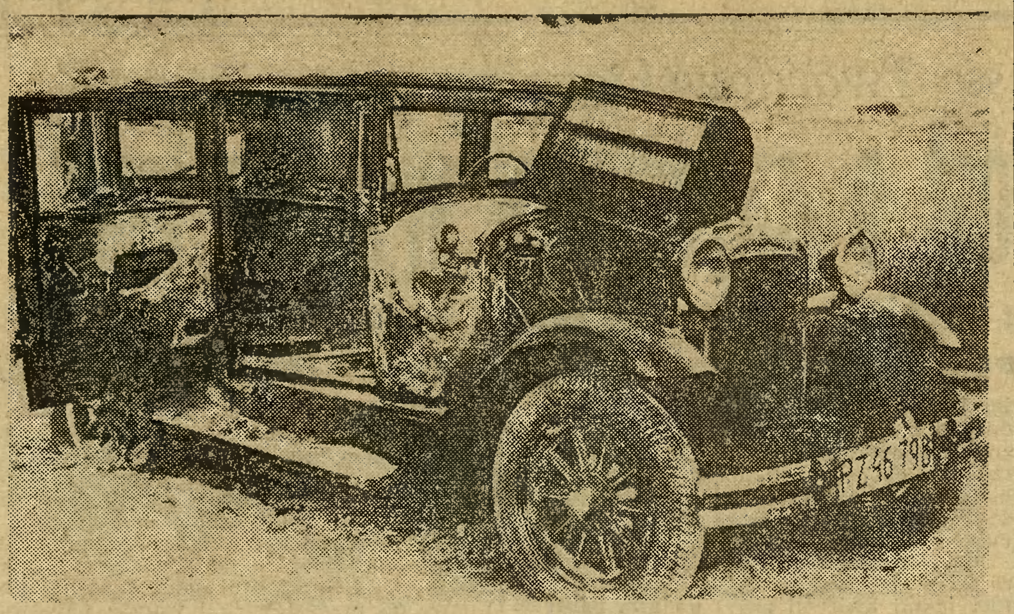
Replikacja wyroku nastąpi w jutrzejszą sobotę o godz. 12 w południe.

Premjery kinowe.

„DOKTÓR X"
(kino „Apollo").

Ameryka kręci zasadniczo trzy rodzaje filmów: artystyczne, sensacyjne i rewjowe. Te drugie cieszą się od pewnego czasu ogromnem powodzeniem na ekranach europejskich. Ściągają znudzonych i zmęczonych ludzi na parę chwil grozy i napięcia. I trzeba przyznać, że udaje im się to doskonale. Scenarjusz „Doktora X" miał pomysły niezłe, brakowało tylko rozwiązania zagadki wpływania księżyca na życie ludzkie. Dlaczego ów tajemniczy „morderca księżycowy" posługiwał się lancetem. Wytłumaczenia kanibalizmu nie podano i lukę tę uzupełnia szereg sensacyjnych momentów, jak szukanie sprawcy, dociekania doktora X i gra aktorów. Lionel Atwil miał tym razem rolę więcej szlachetną aniżeli w „Gabinecie figur woskowych". Ciekawe dodatki muzyczne składały się na bogaty nadprogram.

Szkielet bydgoskiej taksówki nr. 11

która spłonęła podczas jazdy na ulicy Fordońskiej wskutek eksplozji gaźnika. Szofer zdołał się uratować. Spalony samochód był 6-cylindrowy, marki „Essex".

— **Średnia Szkoła Zawodowa Żeńska w Bydgoszczy, ul. Konarskiego 5** przyjmuje zapisy uczennic na 1-roczny kurs krawiecko-bieliźniarski oraz 1-roczny kurs gospodarstwa domowego codziennie od godziny 11—13 tylko do dnia 20 czerwca br. (9072

— **Wyjeżdżając na letniska,** każdy pragnie żyć jak najtaniej. W jaki sposób się tedy urządzić? Najlepiej zabrać trwałe wyroby, jak salami, serwelatki i wędzonki, które po bezkonkurencyjnych cenach sprzedaje starszy cechu rzeźnickiego, p. Piotr Wolniewicz, ul. Niedźwiedzia nr. 5, tel. 17-80.

Katolickie Szwederowo zawsze przoduje innym dzielnicom miasta.

Przepiękne zakończenie oktawy Bożego Ciała wspaniałą procesją na Szwederowie.

I znowu tak jak rok rocznie, szary lud Szwederowa dał wspaniały dowód swego wielkiego przywiązania do wiary katolickiej i oddał głęboki hołd Stwórcy podczas wczorajszej tradycyjnej procesji na tem przedmieściu. Ludność Szwederowa, manifestując nazewnątrz swe głębokie uczucia religijne, zaimponowała innym dzielnicom przepychem i bogactwem dekoracyj, rzadko a może nigdzie dotąd nie spotykanym. Naogół uboga ludność tego przedmieścia dała wszystko z siebie — ogromny wysiłek i nie szczędząc może ostatnich groszy dla wykazania, jak wielką jest jej miłość do Boga. Doprawdy trzeba kochać Go całem sercem i duszą, a poświęcić dla Niego wszystko; o tem świadczyły wspaniałe dekoracje domów na Szwederowie. Kilkadziesiąt girland, prawdziwych bram triumfalnych z napisami w pośrodku, było przeciągniętych przez ulice. Nie było okna, którego nie przybrano zielenią i obrazami religijnemi. Morze sztandarów, zieleni i kwiecia. Wspaniały ten malowniczy obraz oraz przecudna słoneczna pogoda sprawiły, iż uroczysta procesja wypadła niezwykle okazale i imponująco, a nastrój był bardzo podniosły.

W uroczystości brało udział nietylko całe Szwederowo, ale również kilkanaście tysięcy osób, przybyłych z innych parafij, podziwiających ogromny wysiłek Szwederowian.

O godz. 5,30 po południu w zapełnionej po brzegi świątyni odprawił uroczyste nieszpory **ks. prof. Dachtera,** poczem z kościoła wyruszyła długa procesja przy udziale księży z wszystkich bydgoskich parafij. Monstrancję z Przenajświętszym Sakramentem niósł **Ojciec Prowincjał Tomaszewski** w asyście księży Wierzchowieckiego i Glińskiego. Procesja zatrzymała się przy czterech pięknych ołtarzach, wybudowanych przez **p. Kołodzieja** przy ul. Ugory, **p. Piotrowskiego** przy ul. Niegolewskiego, p. **Poczekaja** przy ul. Nowodworskiej oraz przez Towarzystwo Robotników Katolickich na Szwederowie przy Szkole Nowodworskiej.

Ewangelje odśpiewali przy poszczególnych ołtarzach: ks. Borzych, ks. prof. Hanelt, ks. prob. Skonieczny i ks. kanonik Stepczyński. Celebransa prowadzili pp.: **dr. Fischbach, radca Mencel, aptekarz Rybicki, mec. Nowak,** prezes Tow. Obywateli **Kubiak,** prezes Tow. Robotników **Zieliński, rektor Wnuk** oraz członkowie dozoru kościelnego **Piotrowski, Meliński i Zalewski.** Chór kościelny pod batutą dyr. p. **Kędzierzyńskiego** wykonał piękne pienia kościelne.

Szczególną uwagę zwracało **efektowne sypanie kwiatków przez dzieci,** niespotykane dotąd w Bydgoszczy. Dziewczynki ubrane w bieli, parami — jak widać na ilustracji — zawracały i podchodziły pod baldachim, tam dopiero sypiąc kwiatki i składając głęboki ukłon przed Najświętszym Sakramentem, poczem każda dziewczynka powróciła do swego szeregu.

Przepiękna procesja na Szwederowie na długo pozostanie w pamięci wiernych.

Procesja w kościele Pojezuickim

odbyła się dnia poprzedniego wewnątrz świątyni. Kościół pięknie był udekorowany i rzęsiście oświetlony. O godz. 7 wieczorem odprawił uroczyste nieszpory ks. prof. Kukułka w asyście księży Wierzchowieckiego i Świadka, poczem wyruszyła procesja od poszczególnych ołtarzy. Celebransem był ks. kanonik Schulz. Kolejno ewangelję odśpiewali ks. dr. Łuczak, ks. prof. Średziński, ks. dr. Kolipiński i ks. prof. Kukułka. Celebransa prowadzili p. Wiese i starszy cechu Schülke. Pienia religijne wykonał pięknie chór św. Grzegorza pod dyr. p. Malinowskiego. Odśpiewaniem pieśni „Ciebie Boże chwalimy" zakończono uroczystą procesję.

CIEKAWY MOTYW WSPANIAŁEJ PROCESJI NA SZWEDEROWIE.
Nowy, bardzo efektowny i piękny sposób sypania kwiatków przez dziewczynki ubrane w bieli.

PROGRAMY RADJOWE

Co usłyszymy dziś z Warszawy w godzinach popoł.

16,00: „Nokturny" — koncert. 16,45: Skarby Polski: „Archiwa i bibljoteki" — odczyt. 17,00: Gitta Alpar i Imperio Argentina (pł.). 19,00: Koncert kameralny. Freidson: Kwintet na instrum. dęte. 19,30: Duet harmonistów w wyk. Goska i Kaczyńskiego. 21,00: Koncert symfoniczny. 22,15: Muzyka taneczna z Ciechocinka.

W sobotę, dnia 20 czerwca

OGÓLNY.

6,30: Audycja poranna. 12,03: Koncert w wyk. ork. T. Seredyńskiego (ze Lwowa). 14,30: Koncert muzyki lekkiej. 15,45: „Żegnamy stary szkolny rok" — wesoła audycja dla dzieci. 16,45: „Światła i cienie Gdyni" - pogadanka. 17,00: „Zmodernizowany Straus" radjoreportaż z płyt. 17,30: Utwory fortepianowe w wyk. Reny Den. 17,50: „Schronisko na Ostrowiu Lednickim" — reportaż. 19,00: Polska kapela ludowa Feliksa Dzierżanowskiego. 19,45: Utwory K. Debussy'ego. 20,10: Audycja dla Polaków zagranicą „Wianki na Wiśle". 20,45: „Halka", opera w 4 aktach (transm. z Włoch). 23,30: Jazz melodyjny.

LOKALNY.

TORUŃ. 6,00: Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze". 6,03: „Na dzieńdobry (płyty). 6,23: Program na dzisiaj. 6,28: Parę informacyj. 12,55: „Turskawki" - pog. roln. wygł. inż. Jan Fidler 15,30: Wiadomości gospodarcze z Warszawy. 16,45: „Światła i cienie Gdyni" - pogadanka. 18,00: „Nasz program". 18,10: Pieśni polskie (płyty). 18,25: Wiadomości społeczna. 18,30: Koncert reklamowy. 19,45: Muzyka lekka (pł.). 22,00: Wiadomości sportowe z Pomorza.

ZAGRANICA.

19,00: Budapeszt. Muzyka cygańska. **Ryga.** Utwory J. Straussa. **20,00: Kolonja.** Wesoły wieczór. **Lipsk.** Wieczór tańca. **Hamburg.** Wieczór melodyj operetkowych. **21,00: Berlin.** „Wesoły koniec tygodnia". **Praga.** „Lato" — koncert radjoork. **22,00: Stockholm** Dawna muzyka taneczna. **23,00: Koenigswusterhausen.** Muzyka tan. **Kopenhaga.** Muzyka tan. **Bukareszt.** Muzyka taneczna. **24,00: Sztutgart.** Koncert nocny (płyty).

W niedzielę, dnia 21 czerwca

OGÓLNY.

8,00: Audycja poranna. 9,00: Transmisja nabożeństwa z Włocławka. 11,10: Muzyka z płyt. 12,03: Poranek muzyczny. 14,30: Audycja dla wsi. 15,30: Rewja polskich revellersów. 16,30: „Abdykacja króla kurkowego" — tr. z rynku krakowskiego. 17,05: „Sianokos na Kujawach", migawka regjon. 17,25: Recital skrzypcowy Zdzisława Roesnera. 18,00: „Koncert" - słuchowisko. 18,30: Wielki koncert rozrywkowy orkiestry i solistów z Wilna. 20,25: Kwadrans poetycki. 21,00: Na wesołej lwowskiej fali. 21,30: „Ziemia Krakowska w tańcu i śpiewie". 22,00: Tr. fragm. meczu piłkarskiego Kraków-Belgrad (z Krakowa). 22,30: Muzyka taneczna.

LOKALNY.

TORUŃ. 8,03: Audycja dla wsi z Warszawy. 8,55: Program na dzisiaj. 9,00: Transm. nabożeństwa z katedry włocławskiej. Mszę św. celebruje ks. kanonik Skowronek. Chór katedr. wykona utwory ks. Z. Olszańskiego pod dyr. kompozytora. Kazanie wygłosi ks. kanonik dr. Jan Szmigielski. 11,10: Muzyka polska (płyty). 11,45: Przegląd teatralny omówi St. Riess. 15,00: Koncert reklamowy. 15,30: Skrzypce, śpiew i fortepian (płyty). 17,25: Recital skrzypcowy Zdzisława Roesnera. Przy fortep. Irena Kurpisz-Stefanowa. 22,05: Wiadomości sportowe ze wszystkich rozgłośni P. R.

Swawola zakończona nieszczęściem.

Na martwej odnodze Brdy — w pobliżu ceg. Petersona — statek prywatnego przedsiębiorcy czyści łożysko rzeki z mułu i wodorostów. Miejsce to, jest odgrodzone liną. Jeden z kąpiących się chłopców, **17-letni Buczkowski,** wspiął się mimo ostrzeżeń wczoraj na tę linę i zaraz **porwał go wir kół statku pod metalowe czerpaki** (bagry), które pokaleczyły chłopca dotkliwie na całem ciele. **Pogotowie Ratunkowe** zabrało nieszczęśliwą ofiarę swawoli do szpitala.

— **Przedmioty pochodzące z kradzieży do odebrania.** W komisarjacie I P. P. przy ul. Jagiellońskiej 4 znajdują się następujące przedmioty: 4 rowery męskie, z których jeden marki „Admira" nr. fabr. 17335 i drugi marki „Indian" nr. 88756, dwa dalsze bez marki fabrycznej. Rowery te pochodzą z kradzieży na terenie miasta Bydgoszczy. Ponadto znajduje się jedna branzoletka srebrna z kopejek rosyjskich oraz zegarek męski niklowy marki „Eximia". Przedmioty te można obejrzeć w pokoju 46 w godzinach urzędowych od 8—15. W komisarjacie IV P. P. przy ul. Toruńskiej znajdują się 2 majsle płaskie, 2 majsle krzyżowe, 1 klucz ¾ cal. do śrub, 1 łańcuch do motocykla i 1 kapsułka mosiężna do łożyska maszynowego.

Pozwolenia na prowadzenie pojazdów mechanicznych.

Z dniem 22 czerwca 1936 r. uruchamia Biuro Techniczne przy Automobilklubie Wielkopolskim dla spraw pozwoleń na prowadzenie pojazdów mechanicznych **ekspozyturę na pow. bydgoski i wyrzyski przy Pomorskim Automobilklubie w Bydgoszczy, Plac Wolności 1.** Biuro ekspozytury czynne jest od godz. 10—14.

Ostatnie wiadomości.

Barykady na ulicach Kowna.

Królewiec, 19. 6. (PAT). Prasa tutejsza donosi z Kowna, że **rozruchy na ulicach stolicy Litwy trwają w dalszym ciągu.** Strajkujący robotnicy wznieśli barykady i ostrzeliwują się z policją. Wczoraj w godzinach popołudniowych **strajk objął znaczną część fabryk nietylko prywatnych, ale i państwowych** m. in. **drukarnię państwową.** Policja, uzbrojona w karabiny i kulomioty, odgrodziła centrum miasta od przedmieści. Mimo to większa grupa strajkujących przedarła się na most na rzece Wilji, usiłując przerwać kordon policji. **W różnych częściach miasta toczą się krwawe walki.** Akcją strajkujących kierują nieznani osobnicy. W kawiarniach i restauracjach kowieńskich zjawili się niepowołani delegaci, żądając zwolnienia personelu. **Aresztowano przeszło 400 osób.**

W Kownie krążą pogłoski, **o nieuniknionem ustąpieniu ministra spraw wewnętrznych** i ukaraniu tych policjantów, którzy zaczęli strzelać do robotników, idących spokojnie w pogrzebie zabitego towarzysza pracy.

Z Kowna donoszą, że zaburzenia robotnicze przybierają **charakter zupełnej rewolty.** Sklepy i kawiarnie były zamknięte. Policja w celu rozpraszania demonstrantów **stosowała gazy łzawiące.** Z różnych dzielnic miasta dochodzą odgłosy wystrzałów. Liczba zabitych i rannych nie jest dotychczas ustalona

———::———

Nie było związku zbrojnego w Kościańskiem.

Zakończenie procesu politycznego w Lesznie.

Leszno, 19. 6. W sensacyjnym procesie o akcję terorystyczną w powiecie kościańskim **został zakończony przewód sądowy.**

Prokurator scharakteryzował wyniki śledztwa i stwierdził, że dochodzenia ujawniły w Kościanie, **w łonie Stronnictwa Narodowego powstanie bojówki, której celem było wywołanie zamieszek w kraju.** Zapomocą teroru chciano przygotować sobie teren. Organizacja miała **charakter niewątpliwie wojskowy,** był w niej rygor i dyscyplina wojskowa i związek ten musiał być uważany za zbrojny, ponieważ czynione były w nim spisy broni i broń ta znajdowała się w posiadaniu członków.

Pięć zamachów bombowych — są to namacalne dowody akcji, której zaprzeczyć się nie da. **Bomby były zawsze wypróbowane** przedtem przez Łuczaka, który badał ich siłę wybuchów, działalność zapalnika itd.

Czy związek nazywa się „Zew“, czy też inaczej, to jest zupełnie drugorzędne. Faktem jest, że taka organizacja była i że był to związek zbrojny. Dla założycieli organizacji prokurator żąda **kary najmniej do 5 lat więzienia.** Przewód sądowy wykazał, że **w łonie stronnictw są elementy, które dążą do podrywania autorytetu państwa.**

Obrona starała się wykazać alibi wielu oskarżonych i **zbagatelizować całą akcję nielegalnej organizacji.** Obrona prosiła o łagodny wymiar kary dla sprawców rzucania bomb.

O godzinie drugiej w nocy sąd ogłosił wyrok.

Oskarżeni uznani zostali winnymi z art. 226, art. 216 par. 2 i art. 166 par. 1. **Skazani zostali: Wałkowski na łączną karę 2 lat więzienia, Antoni Dudziński, Władysław Bukiewicz i Władysław Paikert po roku i 8 miesięcy, Otulakowski Edm., Ostrowski, Bernacki i Fabjańczyk po roku i 4 miesiące, Szłapka i Kowalski po roku i 6 miesięcy, szereg oskarżonych na karę po 10 miesięcy, Fenglerski na 10 mies. z zawieszeniem.**

Uniewinnieni zostali: Wolny, Stachowiak, Łuczak Antoni, Kucner, Szymański, Dudziński Jan, Sroń, Grzelczak i Włodarczak.

W motywach wyroku sąd **odrzucił oskarżenie z art. 167 o tajny związek zbrojny i zakwalifikował występki oskarżonych z art. 166.** Jako okoliczność łagodzącą sąd uznał, że oskarżeni nie kierowali się niskiemi pobudkami i że dotąd nie byli sądownie karani.

Rekordowa ilość zgłoszeń

do regat międzynarodowych w Bydgoszczy.

34 kluby — 107 osad — 499 wioślarzy.

Do wielkich tegorocznych regat międzynarodowych w Bydgoszczy, które odbędą się w niedzielę, dnia 28 czerwca rb. na wspaniałym torze regatowym w Łęgnowie, zgłosiła się rekordowa ilość klubów, nienotowana dotychczas w dziejach wioślarstwa polskiego.

W dniu 18 bm. odbyło się posiedzenie Komisji Regatowej, pod przewodnictwem prezesa Bydgoskiego Komitetu Towarzystw Wioślarskich, p. dr. Siemiątkowskiego, która rozpatrzyła zgłoszenia i ustaliła, że do 22 biegów wpłynęło 107 zgłoszeń od 34 towarzystw **z Rzeszy Niemieckiej, Polski i Wolnego Miasta Gdańska.**

W regatach zastąpione będą **wszystkie ośrodki Polski,** a więc Warszawa, Kraków, Wilno, Poznań, Kalisz, Toruń, Grudziądz i naturalnie Bydgoszcz.

Poszczególne biegi zapowiadają się nadzwyczaj interesująco; do niektórych biegów **zgłoszono ponad 6 osad,** tak, że przewidziane są liczne przedbiegi. Pocieszającym jest fakt, że **najważniejsze biegi eliminacyjne,** jak czwórki, ósemki i jedynki, wykazują poważne ilości zgłoszeń **(do czwórki ze sternikiem zgłoszono 9 osad senjorów).**

Komisja Regatowa, która składa się z członków **Bydgoskiego Towarzystwa Wioślarskiego,** czyni starania, aby organizacja regat przewyższała pod każdym względem dotychczasowe.

Nadmieniamy, że **z Niemiec startują kluby z Wrocławia, Królewca i Elbląga. Z Gdańska przyjeżdżają cztery kluby niemieckie i gdański polski klub.**

Rząd Bluma przeprowadza socjalizację Francji.

„Krzyże ogniste“ zostaną rozwiązane.

Paryż, 19. 6. (PAT). Rada ministrów wczoraj rano **uchwaliła dekrety, przedstawione przez ministra spraw wewnętrznych Salengro, zmierzające do rozwiązania organizacyj paramilitarnych.**

Organizacjami, które będą podlegały działaniu uchwalonych przez gabinet dekretów, są: **„Croix de Feu“, „Solidarite Francaise“, „Francistes“ i „Jeunesses Patriotes“.**

Paryż, 19. 6. (PAT). Na wczorajszem porannem posiedzeniu gabinetu poza sprawą rozwiązania organizacyj paramilitarnych, rozpatrywano szereg innych spraw. Minister rolnictwa Monnet przedstawił projekt ustawy, przewidujący **stworzenie narodowego urzędu zbożowego w celu organizacji rynku.** Projekt ten został złożony w prezydjum izby wczoraj po południu.

Minister finansów Vincent Auriol przedstawił następnie w szerokich zarysach wytyczne przemówienia, jakie wygłosi w izbie deputowanych o sytuacji finansowej.

Minister finansów został upoważniony do złożenia w izbie deputowanych projektów ustaw, mających na celu **zmiany statutu banku francuskiego** w celu zapewnienia obrony interesów gospodarczych narodu. W myśl tego projektu, w naczelnych organach banku byłyby reprezentowane **organizacje przemysłowe i konfederacja generalna pracy.**

Minister wojny Daladier udzielił wyjaśnień co do przygotowywanego sprawozdania, w związku z **nacjonalizacją produkcji materjału wojennego.**

Zredukowany biuralista zastrzelił dyrektora

Ubezpieczalni Społecznej w Łodzi.

Łódź. (PAT). Do wychodzącego z głównego gmachu Ubezpieczalni Społecznej dyrektora naczelnego Ubezpieczalni m. Łodzi, **Wąsowicza,** zbliżył się zredukowany biuralista Ubezpieczalni, niejaki **Aleksander Mecander.** Wyciągnąwszy rewolwer strzelił do niego. Dyr. Wąsowicz został ciężko ranny w szyję. Pierwszej pomocy udzielił mu wychodzący w jego towarzystwie naczelny lekarz Ubezpieczalni dr. Gardula. Pogotowie przewiozło dyr. Wąsowicza w stanie ciężkim do szpitala. Zabójca bezpośrednio po oddaniu strzału do dyr. Wąsowicza **strzelił do siebie, ponosząc śmierć na miejscu.**

Łódź. (PAT). Ofiara zamachu rewolwerowego, dyrektor naczelny łódzkiej Ubezpieczalni Społecznej, **dyr. Michał Wąsowicz zmarł.**

Kronika żałobna.

Pogrzeb śp. Kazimiery Sławińskiej.

Przedwczesny zgon zacnej obywatelki bydgoskiej śp. Kazimiery Sławińskiej, małżonki współpracownika redakcji „Dziennika Bydgoskiego“, wzbudził szczery żal w tych sferach społeczeństwa bydgoskiego, które ją znały i szanowały. Zmarła wychowała sześcioro dzieci (trzech synów i trzy córki) na dzielnych Polaków, dając wszystkim wykształcenie gimnazjalne. Jako wzorowa matka i przykładna żona, wierna towarzyszka życia, a przytem gorąca patrjotka, zdobyła sobie serca najbliższych. Dzięki swym wielkim zaletom charakteru, odznaczając się przedewszystkiem niezwykłą uczynnością i bogobojnością, cieszyła się ogólną sympatją i szacunkiem.

We wczorajszy czwartek z kaplicy cmentarza nowofarnego odbył się pogrzeb zacnej obywatelki przy udziale grona współpracowników „Dziennika Bydgoskiego“ i licznych znajomych. Trumnę z drogiemi szczątkami zanieśli do grobu podchorążowie, koledzy syna zmarłej. Na czele konduktu, który prowadził ks. Kopeć, kroczyła delegacja uczennic Miejskiego Gimnazjum Żeńskiego z wspaniałym wieńcem z czerwonych róż. Po odprawieniu modłów złożono zwłoki do ziemi na wieczny odpoczynek. Liczne wieńce, złożono na mogile, były dowodem, jak wielkiem zmarła cieszyła się poważaniem. Za wcześnie od nas odeszła. Cześć pamięci zacnej obywatelki!

———::———

— **Targi Wschodnie w Królewcu** odbędą się w czasie od 23—26 sierpnia i obejmować będą wszelkie działy produkcji niemieckiego przemysłu, a szczególnie pokaz rolniczy zapowiada się imponująco. Dla uczestników targów przewidziane są poważne zniżki.

Odjazd pociągów z Bydgoszczy:

Toruń—Warszawa: 2.48, 6.50, 8.05, 10.01, 13,41, 14.05 15.35, 17.47, 18.24, 19.37, 21.30, 22.50.

Tczew—Gdańsk—Gdynia: 3.45, 3,55 5.40, 7.48, 12.22, 13.03, 13.35, 17.17, 19.41. 20.10.

Kościerzyna—Gdynia: 7.52, 15.25.

Nakło—Piła: 0.02, 4.05, 6.02, 11.08, 14.45, 17.45, 19.40.

Unisław—Brodnica: 4.45, 7.57, 9.38, 12.28, 13.50, 16.19, 21.50.

Inowrocław—Poznań: 1.00, 3.50, 6.32, 11.25, 13.55. 18.40, 22.03, 23.20.

Wągrowiec—Poznań: 5.00, 8.30, 10.40, 13.38, 18.25.

Inowrocław—Karsznice—Herby Nowe: 13.55.

Tabela loterji

1-szy dzień ciągnienia 1-ej klasy 36-ej Loterji Państw.

I. i II ciągnienie

Główne wygrane

5.000 zł. na nr. 75947 84840 172994.

2.000 zł. nr nr. 87818 124343 147144.

1.000 zł. na nr. 35685 68164 118577 120324 122650 158665 175626 193685.

500 zł. na nr. 15597 102986 145191 165986 177717 184472

400 zł. na nr. 58485 62466 65259 63553 66026 80736 88347 95611 103196 152355.

200 zł. na nr. 4052 8040 21264 29350 52603 72763 76611 86572 94574 153311 169966 177257.

150 zł. nr. 328 411 11252 11329 21690 25999 58831 60481 64535 67543 70930 80176 86524 88220 89798 92489 93297 98967 99379 108164 125179 135306 138818 150630 166459 176092 192667 193917.

Wygrane po 100 zł.

429 47 94 657 81 814 1228 486 594 625 785 809 22 2152 247 65 401 831 3902 4025 373 619 5150 858 6213 901 7586 667 960 8042 248 508 635 63 735 9089 274 82 307 10926 11027 248 362 12562 946 13116 645 886 14000 604 864 15387 483 689 925 16196 290 742 929 98 17896 18061 328 401 993 19090 365

20018 201 395 771 21229 598 637 90 92 738 93 22040 646 712 836 23233 423 556 820 25481 871 26670 904 27124 64 255 307 519 96 973 28171 305 527 96 740 29104 8 88 644 30139 210 31016 159 281 32070 142 725 34 803 970

33401 86 740 34375 455 35600 816 36616 37522 49 50 711 39011 283 409 601 40435 41190 245 389 414 24 558 656 70 81 757 42638 43585 628 867 74 934 44931 45657 46012 336 454 652 769 926 47462 81 93 571 48693 696 879 590 49506

52176 340 512 53649 99 54472 614 92 793 55810 955 56347 84 558 673 775 57654 768 952 58663 715 872 60480 545 937 61313 578 697 702 21 934 62162 71 63447 570 64186 431 60 845 65150 488 93 559 648 704 801 44 66318 524 808 67008 425 645 68003 13 169 226 526 968 69333 70580 71541 94 809 57 911 62 82 72060 863 73214 421 74022 568 685 865 929 97 75028 42 44 237 649 70 759

76024 118 44 545 616 47 720 847 77426 78699 723 79035 60 80220 51 326 512 81332 566 82304 447 66 881 900 24 83007 610 84238 85287 353 444 86411 596 780 869 87246 304 86 89002 104 296 486 504 90131 353 647 91413 569 604 98 824 941 92061 284 478 511 93256 549 621 40 94043 796 95145 96105 416 555 695 97074 280 358 417 48 531 619 76 98011 69 130 227 430 737 920 99417 805

100157 285 490 808 101146 494 795 102364 103033 61 92 163 501 797 834 104089 119 673 794 105128 550 689 947 61 82 106392 503 680 759 32 107012 126 232 305 492 108012 95 392 502 109121 612 812 31 909 36.

110377 856 116394 447 892 915 32 112144 79 208 34 395 490 663 867 113226 712 114153 367 88 495 115548 626 41 116180 989 119036 134 229 797 98 120369 121109 92 514 122082 293 123074 163 468 85 528 696 996 124417 53 718 125230 67 971 126052 302 883 127101 758 128011 516 45 129556 813.

130512 734 840 131127 597 783 897 918 132062 239 425 89 680 800 80 21 133901 134075 353 135106 243 670 767 862 136195 137005 337 694 138150 259 977 139418 559 606 140088 760

141103 38 552 634 40 794 826 142172 490 614 143286 518 144346 145497 147029 844 149203 638 867 150024 114 41 349 570 97 685 151032 172 261 86 901.

152100 414 548 683 600 988 153489 480 551 702 155125 52 580 672 895 926 156143 55 263 405 68 781 904 157006 128 159034 586 160012 36 165 218 89 413 977 161092 138 517 721 162084 225 351 163045 164062 324 165713 90 166167 444 168112 169572 911 170442 610 171093 116 400 172007 174 243 819 21 173734 876 175351 436 727 868 176028 62 171 349 177477 513 964 178093 114 658 72 79 179072 148 456 576 636 799 940 49 180174 654 181452 67 901 182341 432 586 184412 428 185028 348 452 562 642 43 186015 763 910 187177 381 704 188588 961 189494 661 761 993 190893 191297 890 192318 193443 35 988 194163 363 578 948

Wygrane po 50 zł.

152 83 446 515 798 1467 551 736 76 813 69 2017 60 507 850 973 3053 422 502 4707 5598 748 7325 693 931 8584 641 777 9311 10205 98 399 426 27 761 11166 243 406 510 654 922 12074 448 504 983 13270 578 90 14105 7 228 301 469 714 831 15017 43 232 341 95 550 84 663 67 786 890 16088 172 489 793 908 93 17288 518 54 957 18121 236 712 40 876 973 19051 298 311 758 920 51

20224 307 532 764 21062 180 333 590 625 771 909 43 22130 68 512 646 55 77 772 878 23267 715 25118 68 242 362 477 629 952 26158 60 557 805 7 932 27072 236 38 28597 916 29717 950 30214 536 724 31395 532 742 46 980 32172 442 847 33008 86 477 576 781 854 34091 116 17 254 89 368 580 35200 608 806 907 36780 85 826 55 37285 321 893 38014 131 318 95 568 615 39324 565 696 713 40022 54 74 110 15 214 545 621 84 994 41461 540 630 42116 655 90 43091 174 221 788 846 44027 258 317 93 713 45115 849 998 46057 112 563 630 40 54 47015 47 186 321 79 85 506 27 48146 251 969 45118 366 467 622 754 803

50348 485 509 52 621 943 51231 305 564 615 47 812 51 91 52404 622 829 53102 305 553 58 657 865 54084 452 919 21 55239 306 487 907 56114 627 57143 50 75 302 425 58059 209 300 439 77 716 963 59213 543 51 840 60004 110 11 67 221 412 53 520 742 814 942 62 61009 708 827 902 62073 78 87 274 365 532 63336 80 558 757 64057 387 422 53 520 692 738 892 99 938 65 65123 64 479 506 24 708 66175 270 90 478 638 67059 319 716 949 68083 380 576 665 809 69428 558 603 10 52 70192 230 526 82 635 36 743 71195 496 710 977 72223 347 56 433 526 777 968 73071 501 765 913 84 74021 29 251 52 445 510 831 75130 660 930 76149 480 661 707 77021 590 78088 221 42 345 739 81 95 895 79099 265 388 572

80120 81009 284 526 804 82952 83538 731 84189 469 524 85086 433 86401 97 958 87123 354 69 407 729 79 892 918 32 47 88080 29 319 80 960 76 89296 364 553 91 98 664 88 730 43 69 874 90130 45 372 458 88 513 85 626 753 938 91179 408 22 526 70 611 918 92078 719 93039 81 276 810 94136 350 805 95205 24 43 321 424 98 599 875 96120 232 82 378 760 97071 156 228 372 467 715 29 45 826 935 98226 36 474 82 637 786 891 92 927 97249 507 30 611 819

100285 324 447 613 708 60 101061 157 531 826 102380 592 810 103403 564 676 795 944 104131 26 326 587 717 105159 682 791 811 106395 509 875 77 81 86 900 90 107135 566 705 108089 442 557 873 109452 557 624 747 931 79 110396 645 111326 754 866 81 112017 48 95 295 313 439 95 994 113064 162 224 39 391 481 671 720 908 114572 688 93 99 736 115531 534 55 724 51 895 116386 445 97 994 117083 212 72 84 347 984 90 118203 36 84 372 666 994 119217 324 532 68 693 94 712 67 839 67 120149 647 926 48 121318 515 669 702 812 17 40 122067 171 283 379 434 62 687 89 711 825 29 47 59 957 123063 83 254 498 662 891 913 14 60 124097 755 925 125017 42 211 454 520 62 780 847 86 916 126073 413 975 127066 88 516 662 719 821 128293 526 914 129245 559 130879 132163 332 34 791 133015 587 657 134109 351 417 503 735 907 20.

135097 397 401 73 595 136058 84 262 687 799 878 137058 80 136 593 631 33 98 962 138253 306 483 654 764 99 810 25 27 139392 140058 419 791 933 141345 476 82 620 57 805 57 92 142684 740 143190 299 844 144072 278 467 940 145620 756 146237 147020 307 865 148037 107 54 687 903 149624 150055 167 303 151353 456

152263 76 355 418 74 793 153052 67 361 11 454 992 154054 161 557 694 155 727 34 952 156118 267 486 669 96 796 157183 272 340 481 550 62 714 923 157018 147 369 506 96 665 874 159056 713 160300 41 611 15 48 750 946 161279 90 715 949 71 162078 322 582 163437 536 803 920 164091 146 84 434 686 165094 166 567 684 986 166006 172 333 670 167082 136 375 786 856 91 992 168056 381 87 495 578 605 53 169134 58 315 36 467 525 865 911 66 170129 272 99 322 171094 164 481 876 914 172341 548 71 87 727 994 173019 189 623 39 778 174301 779 840 175617 26 839 176156 32 81 86 334 485 762 177257 333 574 76 717 878 974 178070 437 40 78 670 748 179185 592 678 180132 248 576 634 811 181138 89 605 954 182007 19 63 848 183128 31 572 95 766 935 184170 472 692 185250 73 384 954 185250 93 384 954 186027 327 480 767 881 187059 767 188014 221 57 385 943 189185 525 61 839.

190044 101 220 480 626 19161 830 77 999 192199 389 848 193004 131 55 506 82 792 194000 226 326 478 971

III ciągnienie

Główne wygrane

25.000 Nr. 47419

2.000 Nr. 91201 183414

1.000 Nr. 2425 95322 127385

500 zł. Nr. 4091 22484 40926 41444 91181 156442 161994

400 zł. Nr. 15880 103477 110119 113522 110659 158935 189324

200 zł. Nr. 28549 92735 102570 110834 113115 128949 131397 136860 144837 168677

150 zł. Nr. 7274 12482 18936 26040 32733 32782 37521 43975 59322 60465 66036 71298 74820 76604 78117 86360 97031 99222 108814 110476 123277 126823 132837 137576 141851 141964 142396 159514 163783 166314 171703 183945 192903.

Wygrane po 100 zł.

48 298 1209 2798 4518 622 723 12 66 6029 7513 20 9389 10009 780 805 11758 12757 13472 14143 447 813 15621 16664 739 17125 528 739 19066 719 846 20791 956 22047 176 757 995 23068 24513 682 899 25170 244 70 923 26516 45 27061 78 28139 738 29714 29590 31112 215 33069 111 34276 373 705 35321 36220 406 928 37393 38559 646 916 41183 42337 43667 44153 275 45054 850 47032 396 698 733 48417 49292 703 50158 51219 52635 53710 54063 371 56014 792 57080 766 58992 59168 60842 61913 62174 323 489 682 63137 426 798 859 915 65353 66182 881 67004 446 68065 361 627 69068 70176 72716 999 73117 592 617 796 921 28 74139 80 367 607 75021 76714 77072 795 78206 79041 806 81185 82081 864 84086 408 64 85065 97 909 86710 20 823 87196 511 88486 89793 10902 135 913 91358 793 92032 473 526 791 837 93487 934 94203 95137 96023 689 98066 173 356 528 725 99323 763 847 100122 625 720 90 103183 461 692 104147 105571 655 106766 107045 46 299 110906 11144 699 113177 901

114027 359 116408 887 119052 254 426 120237 963 121179 121311 123097 302 361 471 983 124666 960 125154 156 741 760 126452 898 988 128159 437 129024 234 131229 132214 931 133166 671 134149 135373 308 528 136570 137595 677 138228 553 575 139998 141 646 780 978 142445 436 143222 144064 145519 145723 146036 123 354 533 147075 438 148040 149356 999 150885 151267 330 505 680 866 152376 622 996 153981 155406 880 156600 855 159071 832 161072 162450 801 163057 458 164608 165037 223 274 268 166848 167197 203 169765 171327 778 172025 173631 174523 175677 719 176946 177451 178037 620 180539 618 182454 183110 310 185011 187172 188247 189406 731 913 190109 117 320 194560.

Wygrane po 50 zł.

004 192 60 87 315 1321 550 623 970 2892 3007 763 4058 460 5754 6059 210 824 7090 278 800 8029 119 702 941 9001 469 756 10213 96 11020 525 12040 13220 15590 16430 769 17380 631 751 18459 19127 69 375 751 911 20516 57 67 21004 95 299 22361 524 675 896 23543 99 24680 71 99 25650 26424 50 835 27121 243 28301 610 833 62 29228 30002 367 791 31036 046 779 32280 33079 221 315 650 34007 3500 282 395 751 891 36133 255 495 37396 416 38175 285 435 552 39252 396 463 743 40717 41201 68 338 821 986 42039 832 43051 734 86 44490 46700 40 84 4766 891 48348 49728 888.

50222 35 44 96 695 51000 86 265 69 52065 445 680 738 887 925 53349 892 55357 56595 816 57075 806 58157 453 597 694 59034 171 62 750 61538 892 62191 997 6328 65015 66009 437 665 984 67081 115 827 68543 985 69824 71105 364 733 807 74 901 83 72538 73298 500 58 63 686 74598 647 75419 76035 38 168 652 79 77010 34 558 82 822 991 79390 660 82938 80070 164 827 81154 346 83292 608 84385 85124 805 86972 7116 782 846 958 88004 778 89292 90852 903 91339 94223 474 802 95036 962 96657 896 97010 970 98250 367 540 9182 257 412.

100175 241 102021 426 103819 104493 987 105137 708 107029 421 786 109136 365 773 110173 111844 112034 414 898 113788 114202 739 59 854 945 115906 117630 872 118855 119063 358 120023 135 622 986 121449 722 43 122033 425 690 123444 761 938 124623 125035 143 126083 473 128342 498 875 129129 626 131 225 336 58 975 132598 134023 59 123 446 135087 205 494 136552 751 857 137239 307 733 138060 685 141315 800 142083 654 765 865 143059 144313 77 959 145850 146048 113 62 936 147128 459 516 640 707 148013 266 792 839 972 149207 696 710 935.

150833 151775 909 152496 820 153710 154762 911 155647 156157 157268 480 987 158174 201 390 468 656 159142 160551 161195 511 856 94 162518 646 163367 995 164125 271 909 165247 507 827 28 166196 208 389 597 167188 997 168240 169739 171238 78 569 172223 790 173087 294 517 174053 255 484 724 66 175164 859 176023 166 177188 212 461 178409 179253 533 181114 260 342 182316 183448 184045 842 185680 830 186319 555 187173 414 614 188281 395 489 806 189577 190127 367 402 697 191223 530 192723 972 193002 503 604 194331.

IV ciągnienie

Wygrane po 100 zł.

416 141 624 2898 4843 55 5735 6045 479 978 7865 90 8048 224 375 499 11174 220 553 835 12414 99 13640 14253 439 827 15677 771 895 93818228 767 88 19116 479 21146 711 16 44 22049 136 388 414 98 24912 25892 26070 287 558 27858 960 28070 141 75 96 655 892 30623 31367 414 653 32301 628 709 56 34864 35016 36200 23 663 37118 38644 909 39317 41159 463 85 43139 96 972 44654 47879 48261 369.

50393 653 51571 52250 374 53581 55368 56473 710 28 57963 59284 614 60324 46 707 60 61777 65069 299 684 904 65230 66077 67142 886 69589 925 70596 933 71752 72604 708 70 73079 741456 97 926 75250 306 451 78460 637 79124 82415 635 83734 71 84441 756 837 86604 711 6887557 656 89291 304 668 856 90129 784 92777 934 94589 751 95189 96369 430 736 982 97334 400 519 99253 592 842.

100312 604 6 104518 94 837 105818 106781 107431 703 108382 109546 790 110255 422 749 111410 112462 113479 114112 280 829 115800 116051 276 321 117183 302 674 118033 308 431 119233 120023 122404 592 123050 144 125648 127160 923 71 128232 761 129504 641 130226 444 131521 132247 133004 273 489 134930 135096 459 136461 836 138823 140511 141233 874 984 142611 70 143964 144903 145530 793 147122 384 974 148148 63 266 348 765 149322.

150440 151091 404 523 152172 213 304 420 506 153598 155927 156121 230 450 157382 158272 408 159857 160742 161272 573 163239 949 164873 82 905 165886 166125 951 167134 286 757 168319 169250 339 625 82 171008 745 972 172079 323 174086 176000 146 957 177156 315 905 94 178060 333 773 849 179273 435 180015 87 590 182410 509 879 183730 840 185148 233 598 186165 188753 80 189218 190054 191025 378 193181 194024.

Wygrane po 50 zł.

117 547 902 100100 100300 751 2450 3306 848 4444 651 5211 663 605 94 7219 923 8140 688 842 9381 90 91 891 10024 168 262 567 941 11158 504 940 72107 510 13572 14282 93 15405 592 648 855 15013 406 580 17085 97 809 922 18539 898 19036 63 20579 938 21002 846 62 90 22091 985 23055 78 327 24826 25529 26165 94 391 480 913 27913 28759 30003 740 31757 31111 394 33058 96 322 999 34125 434 985 38226 355 39208 74 40254 65 566 41080 142 259 863 42637 716 89 43510 44245 688 45057 127 481 605 46569 673 50275 51612 784 52265 851 963 53660 64235 358 55133 349 5603 86 58454 93 59318 68144 68 69641 811 62106 813 923 63811 64022 65182 97 252 67100 622 68057 670 70178 97 680 71649 72322 940 73624 74051 239 699 7505 266 342 76237 769 77225 587 718 68419 80063 834 81405 816 83358 571 86 84076 78 196 294 647 832 85250 680 867 86913 88411 89777 990 90355 724 91098 275 539 712 92920 28 93304 21 520 94105 57 541 682 880 95330 478 936 97136 217 566 865 954 98108 550 692 893 99034 52 522 63 100791 101306 414 602 102298 103195 315 104163 203 921 105592 744 105420 825 107247 108246 744 109431 722 845 946 110190 542 802 10 111769 112265 463 868 934 113102 509 788 994

114100 476 875 115949 116050 153 369 117115 27 97 689 847 918 118026 379 738 119205 990 120227 727 121734 828 985 122050 96 318 452 532 709 19 123075 695 124502 763 125229 669 946 127252 128288 452 721 129097 293 90 342 709 130199 489 869 81 131254 506 709 11 973 132225 328 578 629 133130 619 134187 135601 8 136448 944 137938 138482 710 139086 207 717 140780 832 140208 780 832 142910 143909 144063 476 829 40 145147 736 146394 585 148508 868 149082 352 72 706 150754 152952 153208 496 980 154234 154067 154064 741 890 155511 452 156005 359 802 900 157015 279 158532 159073 772 160078 877 162007 577 990 163205 164149 165580 670 708 166113 328 451 970 168022 155 251 848 971 169021 170261 447 567 838 171151 415 577 665 172333 66 589 753 173463 553 753881 174343 544 175373 516 831 928 176345 177109 270 178857 63 179187 441 181079 182764 183739 184498 185105 602 50 722 967 186138 659 972 82 187348 999 188512 189045 601 797 965 190833 191436 740 193273 451 194566.

Ze sportu.

MECZ SCHMELING—LOUIS ODŁOŻONY.

Nowy Jork. Oczekiwany z wielkiem napięcem mecz bokserski w wadze ciężkiej pomiędzy Louisem i Schmelingem został odłożony do piątku ze względu na niekorzystne warunki atmosferyczne.

JĘDRZEJOWSKA JUŻ W ĆWIERĆFINALE.

Londyn. W trzeciej rundzie międzynarodowego turnieju tennisowego Queens-Club w Londynie Jędrzejowska pokonała Angielkę Mac Ostrich 6:3, 6:3.

W meczu ćwierćfinałowym **Jędrzejowska pokonała Angielkę Pitman 8:6, 6:0.**

W grze podwójnej pań **Jędrzejowska** — **Noel** pokonały parę angielską Pitman — Withmarsh 3:6, 6:2, 6:4, **kwalifikując się do półfinału.**

SKŁAD POLSKIEJ EKSPEDYCJI NA IGRZYSKA OLIMPIJSKIE W BERLINIE.

We wtorek późnym wieczorem zakończył swe obrady Polski Komitet Olimpijski pod przewodnictwem płk. Glabisza. Na posiedzeniu obecny był gen. dr. St. Rouppert, członek Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego.

Postanowiono zgłosić zawodników polskich do następujących konkurencyj olimpijskich ze zwykłem zastrzeżeniem, że zgłoszenie nie jest równoznaczne z wysłaniem zawodników.

Zdecydowane zgłoszenia podajemy:

Lekkoatletyka: 200 m. — Śliwak, 400 m. Biniakowski, 800 i 1500 m. — Kucharski, 5000 i 10000 m. — Noji, maraton — Gancarz, Marynowski i Fiałka, 50 km. marsz — Bieregowoj, wzwyż i dziesięciobój — Pławczyk, tyczka — Sznajder i Morończyk, trójskok — Luckhaus, oszczep — Lokajski i Turczyk.

Panie: 100 m. — Walasiewiczówna, dysk Wajsówna, oszczep — Kwaśniewska.

W turnieju zapaśniczym zgłoszeni zapaśnicy do wagi piórkowej, lekkiej i półśredniej.

Szermierka: turniej drużynowy i indywidualny w szabli i szpadzie.

W strzelaniu: pistolet do sylwetek, pistolet tarczowy i karabin.

Gimnastyka: drużyna pań oraz w charakterze widzów na koszt P. K. Ol. — Kosman i Dołowy.

Hipika: jeźdźcy do wszechstronnego konkursu konia wierzchowego i konkursu w skokach przez przeszkody.

Kolarstwo: 4-ej szosowcy oraz tandem, o ile osiągnie czas 11 sek. na ostatnich 200 m.

Pływanie: 4×200 m. st. dow., o ile sztafeta osiągnie czas 9:35 sek.

Wioślarstwo: jedynka, dwójka podwójna, dwójka bez sternika i dwójka ze sterem oraz czwórka ze sternikiem.

Kajaki: dwójki sztywne i składak podwójny po wykazaniu się formą na regatach we Wrocławiu.

Na koszt własny — jedna jolka olimpijska i ewent. szóstka **żeglarska.**

Piłka nożna: 50 procent kosztów ekspedycji pokryje P. K. Ol. Przygotowania na koszt własny PZPN.

Pozatem zgłoszeni zostali **koszykarze i bokserzy.**

Ekspedycja polska zabierze z sobą 5 masażystów i kucharza.

Olimpijski obóz lekkoatletyczny trwać będzie od 1-go lipca w CIWF. na Bielanach przy udziale 20 zawodników i 3 zawodniczek.

Zapaśnicy końcowy trening przeprowadzą na koszt własny w Budapeszcie.

Olimpijski obóz bokserów rozpocznie się 20 bm. w CIWF. Obóz strzelecki — od 24 bm. w Warszawie. Obóz gimnastyczek od 1 lipca w CIWF. **Obóz wioślarski od 30 bm. w Kruszwicy.** Obóz koszykarzy od 6 lipca w CIWF. Obóz piłki nożnej od 6 lipca w CIWF. lub na Stadjonie Wojska Polskiego. Jeźdźcy trenują w Grudziądzu.

Na wysokość 10 tys. metrów wzbił się balon „Toruń“.

Lwów, 19. 6. (PAT). Balon „Toruń“, który dokonywał drugiego lotu do granic stratosfery, **wylądował w odległości półtora kilometra na północ od Kulikowa** na polu, zasianem pszenicą. Lądowanie odbyło się pomyślnie. Załoga balonu: kpt. Burzyński i prof. Jodko-Narkiewicz czują się dobrze. **Balon osiągnął wysokość około 10.000 m.**

Gorkij zmarł.

Moskwa, 19. 6. (PAT). Maksym Gorkij, którego stan od kilku dni był **beznadziejny, zmarł.**

Zakończenie strajku przy budowie autostrady do Gdyni.

Nowe, n. W. Trwający od przeszło dwóch tygodni strajk około 400 robotników zatrudnionych przy budowie autostrady do Gdyni, na odcinku Warlubie — Żelgoszcz, w pobliżu Nowego, został nareszcie zlikwidowany.

Otóż w czwartek, 18 bm. po odbytem zgromadzeniu strajkujących robotników postanowiono wrócić do pracy.

Strajk miał podłoże zarobkowe. Robotnicy domagali się podwyżki skromnych zarobków. Obecnie przedsiębiorstwo podwyższyło im płacę o 4 i pół grosza na godzinę, czyli zamiast dotąd 32 grosze obecnie wynosi płaca 36 i pół grosza.

Dwa pożary od uderzenia pioruna.

Starogard. (jw) W ub. poniedziałek w południe przeszła nad częścią powiatu starogardzkiego wielka burza z silną ulewą i gradem, który wyrządził znaczne szkody. Podczas burzy uderzył piorun w stodołę rolnika Władysława Grzywacza w Pinczynie, która spłonęła doszczętnie wraz z maszynami i urządzeniami rolniczemi. Od płomieni zajął się również słomiany dach chlewa, z którego spalił się dach i sufit. Straty wynoszą 3.800 zł. Pokrywa je ubezpieczenie.

W Zblewie uderzył grom w stodołę rolnika Henninga Franciszka. Spaliła się stodoła i chlew drewniany, kryty słomą, sieczkarka i dwa wozy. Straty wynoszą 3 tysiące złotych. Ubezpieczone były tylko zabudowania.

Zakazano zgromadzenie Akcji Katolickiej w Solcu Kujawskim.

Zarząd parafjalnej **Akcji Katolickiej** w Solcu Kujawskim zwołał na czwartek 18-go bm. po procesji publiczne zgromadzenie rodziców, zainteresowanych w religijnem wychowaniu dzieci. Na zgromadzeniu miał być też omówiony zatarg, wynikły między kierowniczką szkoły a miejscowym duszpasterzem.

Przez wzgląd na **„bezpieczeństwo publiczne“** władze satrościańskie nie udzieliły zezwolenia na publiczne zgromadzenie.

::

Po sześciu latach wykryto sprawcę kradzieży.

Niezwykły wypadek aresztowania złodzieja po sześciu latach miał miejsce w Bydgoszczy. W 1930 r. dokonano włamania do mieszkania p. Stanisławy Krzyżanowskiej, zam. przy ul. Ujejskiego 24, przyczem skradziono większą ilość garderoby wartości kilku tysięcy złotych. Dopiero przed niedawnym czasem przypadkowo wydało się, iż sprawcą kradzieży był Antoni Cichy, zamieszkały przy ul. Sierocej 1. Teraz po sześciu latach aresztowano Cichego, oraz pewnego pasera, któremu Cichy sprzedał skradzione przedmioty.

::

— **Fatalna omyłka.** W wczorajszej naszej notatce p. t. „Trójka oszustów żerowała na nędzy bezrobotnych“, wskutek informacji otrzymanej z policji pisaliśmy, że również p. Wilhelm Demolier, zam. przy ul. Cieszkowskiego 1 należał do wspomnianej trójki. Jak się okazuje, informacja policji była mylna, gdyż p. Demolier nic z oszustami niema wspólnego a przed policją zeznawał jedynie w charakterze świadka.

„KSIĄŻĘ WORONCOW“ (kino „Kristal“).

Oddawna oczekiwany w Bydgoszczy „Książę Woroncow“ ukaże się dziś po raz pierwszy na ekranie kina „Kristal“. Na premjerę tego filmu oczekiwano z niecierpliwością, gdyż jest on jednym z najbardziej artystycznych obrazów znanej powszechnie wytwórni „Ufy“ w Berlinie. Bogate plenery, świetny dobór najlepszych sił artystycznych składają się na całość, która ściągać będzie rzesze wielbicieli X muzy do kina „Kristal“.

— **Rekolekcje zamknięte dla pań nauczycielek** odbędą się w Bydgoszczy od wieczora 29 sierpnia do rana 2 września br. i to u Księży Misjonarzy na Bielawkach. Przywieźć należy koc i bieliznę pościelową. Koszta wynoszą 10 zł. Zgłoszenia przyjmuje do dnia 5 lipca br. E. Czarlińska, prez. Sodalicji Pań Nauczycielek, Bydgoszcz, ul. Staszica 1.

— **Dyrekcja Miejskiego Gimnazjum Kupieckiego** podaje do wiadomości, iż egzaminy wstępne do kl. I rozpoczną się w poniedziałek, 22 czerwca o godz. 8 rano. Młodzież zaopatrzy się w papier i przybory do pisania.

— **Zarząd Koła Rodzicielskiego przy gimnazjum im. M. Kopernika** prosi uprzejmie wszystkich rodziców o liczny udział w uroczystości zakończenia roku szkolnego, która odbędzie się w sobotę, dnia 20. bm.

— **Orkiestra Filharmoniczna.** Próba całego zespołu w poniedziałek, 22. bm. o godz. 19,45 w gmachu Szkoły Dokształcającej przy ul. Konarskiego 2. Zarząd.

— **Katol. Tow. Robotników Polskich przy parafji Św. Trójcy** urządza wycieczkę i zabawę leśną w niedzielę, dnia 21. bm. do lasu przy ul. Nakielskiej (boisko im. Świątły) na którą wszystkich parafjan i sympatyków uprzejmie zaprasza zarząd. Wymarsz z przed kościoła Św. Trójcy o godz. 14 z orkiestrą na czele.

Wzrost tegorocznej frekwencji „Jastrzębia-Zdroju“.

Tegoroczny sezon wiosenny w Jastrzębiu-Zdroju dopisał w całej pełni. Zjazd kuracjuszy z całej Polski jest znacznie silniejszy niż w latach ubiegłych. Zgłoszenia dalsze bardzo liczne. Nowoczesne nawskroś pensjonaty wypełniają się, łazienki roją się od kuracjuszy. Zdrój tętni życiem i gwarem licznych gości.

Z niebywałym rozmachem przeprowadzone inwestycje modernizacyjne oraz rozbudowa urządzeń leczniczo-kąpielowych w Jastrzębiu-Zdroju, przez nieliczącą się z kosztami troskliwą zapobiegliwość właścicieli Zdroju pp. Witczaków i Zarządu spotęgowały w bież. roku w związku z spodziewanym wzrostem frekwencji, bardzo silnie zdolność i wydajność urządzeń leczniczych dla obsłużenia kuracjuszy i umożliwienia zgórą 4000 zabiegów leczniczych dziennie. Tradycyjne ryczałty kuracyjne obejmujące również opiekę lekarską, podnoszą znacznie demokratyzację frekwencji zdrojowej. — Silna, radoaktywna solanka jodobromowa Jastrzębia Zdroju przypomina swym składem chemicznym i właściwościami leczniczemi wody szereg znanych uzdrowisk zagranicznych jak Hall, Wildegg, Kreuznach, Darków, Salso Maggiore, które Jastrzębie-Zdrój znacznie przewyższa silną radoaktywnością swych wód oraz skalą wskazań leczniczych, jak rozliczne choroby kobiece, stany zapalne, choroby układu nerwowego, choroby dzieci jak skrofuła i krzywica, gruźlica kości, stawów i stawów, choroby serca i naczyń, podagra, reumatyzm, choroby wątroby, cukrzyca, nieżyt gardła, nosa, oskrzeli itd.

Tonące w zieleni i kwiatach zdrojowisko, postanowione na zachodnio - europejskim poziomie urządzeń kulturalnych, pensjonatowych i leczniczych, położone malowniczo u podnóża Beskidów jest prawdziwą perłą uzdrowisk śląskich, oazą ciszy i wypoczynku, regeneracji sił i młodości. A zatem wszyscy do Jastrzębia-Zdroju po najcenniejszy skarb — zdrowie.

::

ZMARLI:

Ś. p. **Elżbieta z Krenskich Heldtowa**, żona lekarza w Starogardzie.

Ś. p. **Jadwiga Korzeniewska**, lat 73, w Lesznie.

Ś. p. **Helena Krąkowska** w Nakle.

Chrześcijańska Demokracja.

KOŁO SZWEDEROWO.

We wtorek, dnia 23 czerwca br. o godz. 20-ej odbędzie się zebranie plenarne w lokalu p. Kołodzieja, ul. Ugory. Na powyższe zebranie przybędzie prezes okr. p. **radca Beyer.**

Uprasza się o przybycie wszystkich członków, bowiem porządek obrad zawiera ważne sprawy organizacyjne i inne.

Sprawy sokole.

SOKÓŁ ŻEŃSKI.

Dziś, w piątek lekcja rat.-sanitarna drużyny Sokoła Żeńskiego o godz. 19-ej na Stadjonie Miejskim.

Trening lekkoatletyczny dziś od godziny 18-ej tamże.

O godz. 18-ej posiedzenie zarządu gniazda w sekretarjacie.

Ćwiczenia młodzieży odbywać się będą aż do zlotu, następna lekcja w poniedziałek od godz. 17-ej w sali szkoły wydziałowej, ul. Konarskiego.

OKRĘGOWY WYDZIAŁ SOKOLIC.

Lustracja ćwiczeń druchen okręgu V-go przez naczelniczkę dzielnicową odbędzie się w czwartek, dnia 25 bm. od godz. 19-ej w sali szkoły wydziałowej przy ul. Konarskiego. Jak najliczniejsze i punktualne przybycie przepisowo ubranych druchen wszystkich gniazd okręgu V jest bardzo pożądane.

Sokół V, sekcja kolarska

urządza w niedzielę 21 bm. wycieczkę kolarską do Biskupina. Zbiórka o godz. 6 na Zbożowym Rynku. Goście i sympatycy mile widziani.

Z życia towarzystw.

Piątek 19 czerwca.

Godz. 19,00: **K. S. Z. S. „Astorja“.** Zebranie plenarne w sali świetlicy klubu przy ul. Marszałka Focha 39.

Godz. 20,00: **Klub mandolinistów „Lutnia“.** Zebranie plenarne w hotelu Lengning, ul Długa 37. Referat ks. Świadka na temat muzyki. Poza tem sprawa wycieczki autobusem. Uprasza się o punktualne przybycie.

— **Tow. śpiewu „Symfonja“.** Lekcja w Ressursie Kupieckiej. W niedzielę 21 bm. wycieczka do Smukały. Zbiórka przy małej kolejce na Okolu o godz. 9,30, wyjazd o godz. 10 rano. Goście mile widziani.

*

Kat. Towarzystwo Robotników Polskich przy Farze. Z powodu zjazdu katolickiego odbędzie się plenarne miesięczne zebranie tydzień wcześniej, tj. w niedzielę 21 bm. zaraz po sumie. Referat wygłosi p. red. Teska. Uprasza się członków o liczny udział.

Kat. Tow. Robotników Polskich przy parafji św. Trójcy. Zebranie plenarne w niedzielę 21 czerwca zaraz po sumie w salce parafjalnej. O liczny udział prosi zarząd.

Pomorski Związek Pracowników Kupieckich.

Dziś, w piątek o godz. 20 zebranie Pom. Związku Pracowników Kupieckich w sali Resursy Kupieckiej. Ważne zagadnienia organizacyjne. Obecność wszystkich konieczna.

BYDGOSKA GIEŁDA

ZBOŻOWO-TOWAROWA z dnia 18. VI. 36 r.

Żyto 15 ton 15,15, 14,75, 15,00; pszenica st. 21,50—21,75; jęczmień jednolity 15.75—16.00; jęczmień zbiorowy 15,25—15,50, owies 15,00—15,75; mąka żytnia wyciągowa 0—30% wł. w. 22,25—22,75; gat. I 0—50% wł. w. 22,00—22,25; gat. I 0—65% wł. w. 20,75—21,25; gat. II 50—65% wł. w. 17,25—18,00; mąka żytnia razowa 0—95% wł. w. 17,00—17,75; m. poślednia ponad 65% 16,00—17,00; mąka pszenna gat. I wyciągowa 0—20% wł. w. 35,50—37,50; gat. IA 0—45% wł w. 34,50—35,50; gat. IB 0—55% wł. w. 33,75—34,75; gat. IC 0—60% wł. w. 33,00—34,00; gat. ID 0—65% wł. w. 32,00—33,00; gat. IIA 20—55% wł. w. 30,00—31,00 gat. IIB 20—65% wł. w. 29,50—30,50; gat. IIC 45—55% wł. w. 28,50—29,50; gat. IID 45—65% wł. w. 27,75—28,75; gat. IIE 55—60% wł. w 26,50—27,50; gat. IIF 55—65% wł. w. 23,50—24,00; gat. IIG 60—615% wł. w. 22 50—23,50; mąka pszenna razowa 0—95% wł, w. 25,50—26,50; Otręby żytnie wymiał stand. 10,75—11,00; Otręby pszenne miałkie 11,00—11,50; Otręby pszenne średnie 10,50—11,00; otręby pszenne grube 11,00—11,50; otręby jęczmienne 11,75—12,75; rzepak zimowy bez worka 00,00—00,00; rzepik zimowy bez worka 00,00—0 ,00: mak niebieski 00,00—00,00; gorczyca 32,00—34,00; siemię lniane 42,00—44,00; peluszka 24,00—26,00; wyka 26,00—27,00; seradela 24,00—26,00; groch polny 20,00—22,00; groch Wiktorja 21,00—23,00; groch Folgera 19,00—21.00; łubin niebieski 10,50—11,00; łubin żółty 12,50—13,00; ziemniaki nadnoteckie 3,00—3,50; ziemniaki fabryczne za kg. % 0,15; płatki ziemniaczane 15,25—16,00; makuch lniany 17,50—18,00; makuch rzepakowy 14,25—14,75; makuch słonecznikowy 42/44% 17,25—18,25; makuch kokosowy 14,50—15 ,50; wytłoki suszone 9,00—9,50; słoma żytnia prasowana 2,50—3,00; siano nadnoteckie luzem 6,75—7.25 śrut soja 00,00—00,00. Ogólne usposobienie: spokojne.

Bank Polski płacił w dniu 19. 6. 1936 r.

dolary amerykańskie	5,29
dolary kanadyjskie	5,26
funty szterlingów	26.66
franki szwajcarskie	171,55
franki francuskie	34,92
belgi belgijskie	89,70
floreny holenderskie	358,35
guldeny gdańskie	99,80
marki niemieckie	130,—
szylingi austrjackie	98,—
liry włoskie	33,—

Stan wody na Wiśle w dniu 19. 6. 1936 r.

Zawichost 1,51, Warszawa 1.36, Płock 1.21, Toruń 1.51, Fordon 1.53, Chełmno 131, Grudziądz 1.58, Korzeniowo 1.69, Pieklo 1.04, Tczew 1.00, Einlage 2.26, Schievenhorst 2.46.

OBWIESZCZENIE. Zarząd Gminny w Podwiesku powiatu chełmińskiego podaje do wiadomości, że dnia **26 czerwca 1936 r.** o godzinie 9-tej odbędzie się **przetarg około 120 drzew owocowych** jabłoni na drodze (publicznej) gminnej w Rozgartach. (11679

Powiesk, dnia 17 czerwca 1936 r.

Jensko, sekretarz. **Wójt** w z. **Cebula,** podwójci.

W myśl par. 83 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25. 6. 1932 o postępowaniu egzekucyjnem władz skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 62 poz. 580) 1. Urząd Skarbowy w Bydgoszczy podaje do ogólnej wiadomości, że **dnia 29 czerwca 1936 o godz. 10** w lokalu składnicy skarbowej przy ul. Konarskiego 1 celem uregulowania zaległych należności podatkowych odbędzie się sprzedaż z licytacji niżej wymienionych przedmiotów: szafy do rzeczy, biurka, waga „Szember“, maszyna do krojenia wędlin, obrazy, umywalki, kanapy, fortepian i artykuły sportowe: łuki, łyżwy, rakiety tennisowe, rapiery, kije hokejowe, hamaki i t. d., — **dnia 30 czerwca 1936 o godz. 10-tej** w składnicy skarbowej, Konarskiego 1: wiertarka, tokarka, powielacz, imadła, akumulatory, biurka, leżanki, bufet, kredens, 3 tuz. krawatów, szafa do rzeczy, nocne stoliki, szafonierka i t. d. (11663

Za Naczelnika Urzędu: (—) Kończak.

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI RUCHOMOŚCI.

Komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy III rewiru Stefan Czarnecki, mający kancelarję w Bydgoszczy, ul. Matejki nr. 8 na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że **dnia 22 czerwca 1936 r. o godz. 10.00** w Bydgoszczy, ul. Św. Trójcy nr. 16 odbędzie się 1-sza licytacja ruchomości, należących do F-my M. Sentkowski, składających się z 2-ch platform i maszyny do pisania, oszacowanych na łączną sumę zł 900,—. Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym. (11661

Bydgoszcz, dnia 10 czerwca 1936 r.

Komornik: (—) Czarnecki.

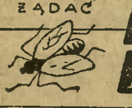
OBWIESZCZENIE O LICYTACJI RUCHOMOŚCI.

Komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy III rewiru Czarnecki Stefan, mający kancelarję w Bydgoszczy, ul. Matejki nr. 8, na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadmości, że **dnia 27 czerwca 1936 r. o godz. 10.00** w Bydgoszczy, ul. Toruńska nr. 155 odbędzie się 1-sza licytacja ruchomości, należących do firmy „Kauczuk“, składających się z piecy, stołów, kuźni polowej, szkła itd., oszacowanych na łączną sumę zł 983,—. Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym. (11662

Bydgoszcz, dnia 16 czerwca 1936 r.

Komornik: (—) Czarnecki

POJAWIŁY SIĘ NAŚLADOWNICTWA BEZWARTOŚCIOWE. ABY OTRZYMAĆ ZNAKOMITY, PRAWDZIWY PROSZEK JAPOŃSKI, NALEŻY ŻĄDAĆ

KATOL

ZABIJA ROBACTWO, OWADY i T. P.

10256

Piegi!

Jedynie skuteczny i gwarantowany środek jest i pozostanie

FRUCHT'A
Biel Łabędzia
tuba zł 3.50

MYDŁO
Biel Łabędzia
tuba zł 2.—

do nabycia w drogerjach aptekach i we firmie

H. Borkowski
Gdańsk. 11115

Licytacja.

W sobotę, 20. 6. 36 o godz. 10 sprzedawać będę najwięcej dającemu przy ulicy Podwale 3

wozy, wialnie, maszynę do sieczki, kanapę, szafy, stoły, leżanki, lustra, płaszcze i ubrania, porcelanę, sprzęty domowe i kuchenne. (11674

Maks. Cichon, licytator i taks.
Bydgoszcz, Podwale 3.

2 aparaty fotograficzne

(a'la minuto), **1 dekoracja**

Aparat do powiększeń

na światło dzienne z formatu klisz 6x9—13x18 okazyjnie **na sprzedaż.** (11655

Jałoszyński Jan
ul. Swiętojańska 15/10

Pamiętajcie o bezrobotnych!

„Bodega“ Cafe-Dancing

nad brzegiem morza koło Polskiej Riviery

Otwarcie

dnia 20 czerwca br. o godz. 17-tej

Orkiestra Karasiński i Kataszek

PROGRAM ARTYSTYCZNY

LOKAL CZYNNY DO RANA!

11629 **Dyrekcja.**

Dykty klejone
3 do 30 m/m, różnych wielkości, korzystnie w f-e K. Suligowski, handel drzewa, Gdańska 128. (11150

Szafę
żelazną, dobrym stanie korzystnie sprzedam Zieliński, Gdańska 5. (5899

10477

10720

Czytajcie „Dziennik Bydgoski“!

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 cyfr = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi jedno słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

Drobne ogłoszenia

Większe ogłoszenia wśród drobnych 50 % drożej jak w zwykłym dziale ogłoszeń.

Dla poszukujących posady 20% zniżki. Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 9. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia, ani do zwrotu pieniędzy.

POLECENIA

Powozy (11467
do chrztu od 5 zł. Powozy (lando) na wycieczki po 2 zł. za godzinę oddaje każdego czasu Pocztarnia, ul. Grodzka 32. Tel. 34-36.

Kafle (7869
najtaniej. Dworcowa 61.

SPRZEDAŻE

Kamienica
dwupiętrowa składem 35 tys., wpłaty połowę. Warmińskiego 17, Nowakowski. (11641

Gdynia.
Sprzedam dom. Wiadomość Gdynia, Morska nr. 158b. (11639

Gospodarstwo
24 mórg, 8 klm. od Bydgoszczy. Rozenke, Łochowo powiat Bydgoszcz. 11634

Plac
rozpoczętą budową, ogrodem, mieszkaniem sprzedam. Boczna 13. (5993

Skład
mąki, kolonjalny, mieszkanie odstąpię. Adres Dz. Bydgoski. (11673

Sprzedam
kolonjalkę za 2000 zł. Wiadomość Cieszkowskiego 6, m. 3a. (5991

Domek
tanio sprzedam. Czyżkówko, ul. Łąkowa 11. (11651

Kajaki (11657
sprzedam. Przyrzecze 14.

Repertuar kin bydgoskich:

KRISTAL: „Książę Woroncow“, premjera i nadprogram.
ADRIA: „Człowiek, który rozbił bank“ i nadprogram.
APOLLO: „Doktor X“, premjera i nadprogram.
MARYSIEŃKA: „Czu Czin Czau“, premjera i nadprogram.
REWJA: „Wacuś“ z Dymszą i „Biały ptak“. Na scenie „Bomba humoru“.
BAŁTYK: „Pociąg Widmo“ i „Tunel“ oraz nadprogram.

Nieruchomość
pierwszorzędna z dużym ogrodem i 4 morgi ziemi w dużej wiosce, z rzeźnictwem istniejącym około 100 lat w pełnym biegu wraz z żywym i martwym inwentarzem oraz całkowitem urządzeniem z powodu podeszłego wieku zaraz na sprzedaż. Kompletne nowoczesne urządzenie z zapędem elektrycznym, w najlepszem położeniu. 2 kościoły, kolej, poczta, lekarze, etc. w miejscu. Cena według ugody. Oferty do administracji Dzien. Bydg. pod „Swietna egzystencja“ (11654

Biurko
tanio sprzedam. Zamojskiego 4, m. 1a. (5985

Wąż
ogrodowy nowy sprzedam. Osada 16. (5979

Maszynę (5980
do kapusty krajania sprzedam. Jachcice, Czerska 2.

Premjowaną
pocztową książeczkę oszczędnościową. Adres Dziennik. (11635

Maszyna
do szycia dobrze utrzymana tanio. Zduny 5, stolarnia. (11675

Rower
damski (Welt-Rad) sprzedam. Sw. Trójcy 35, skład. (11650

Pierwszorzędną
jadalkę tanio Dąbrowskiego 18—1. (11660

Gołębie
pocztowe, młódki sprzedam. Boczna 13. (5994

Maszynę
do pisania sprzedam. Pomorska 7—6. (5989

Wózek
dziecięcy mało używany tanio sprzedam. Hetmańska 14/7. (6002

KUPNA

Kupię
majątek około 800 mórg, z wpłatą 90 000 złotych, warunki dobra gleba. Szczegółowe oferty do Dziennika Bydgoskiego pod „11652“. (11652

Motor
na prąd stały 440V 11-14 K. M. w dobrym stanie kupimy. Oferty kierować Rolnik, Grudziądz. (11564

Restauracji (11643
z koncesją, mieszkaniem poszukuję zaraz. Wieczorek, Nakło, Podgórna.

LEKCJE

Szoferów
i amatorów szkolą kursy samochodowe **Zygmunta Kochańskiego,** Bydgoszcz, 3-go Maja 20a, telefon 1185. Ceny obniżone. Dla przedpoborowych, 20% rabatu. Dla zamiejscowych bezpłatne mieszkanie do dyspozycji. Zapisy każdego czasu. (10749

POSADY WOLNE

Agentów
portretowych na niebywałych dotychczas warunkach poszukuje zakład portretowy „Renesans“ Kielce, M. Focha 14. Specjalność portrety „Semi-Email“, nowości fotograficzne. — Żądać prospektów. (9952

Kucharkę
tylko restauracyjną siłę poszukuje: Restauracja Sportowa, Marsz. Focha nr. 20. (5953

Magazyniera
branży żelaznej, kaucją, życiorysem poszukuję. Of. Dziennik „W. L.“ (11644

Uczennica
do bufetu potrzebna. Kawiarnia Ziemiańska. Pomorska 5. (5987

Fryzjerka
dobra siła potrzebna. Białas, Wejherowo, Dworcowa. (11665

Gospodyni - kucharka
hotelowa do samodzielnej pracy potrzebna. Zgłoszenia pod „18“ Dziennik Bydgoski Grudziądz. (11669

Służąca
przychodnia potrzebna od zaraz. Szulc, Mazowiecka nr. 4. (6000

Fryzjer
potrzebny zaraz na stałe Janowski, Złotniki Kujawskie. (11646

Młodsza
dziewczynka, chętna do prac domowych i gotowania, znajdzie stałą posadę. Zgłoszenia piśmienne do Dziennika Bydgoskiego pod „11559“. (11559

Dwóch
uczni i wolontarjusz, możliwie z szkołą handlową tylko z dobrej rodziny, mogą się zaraz zgłosić. Magazyn Bławatów, Tadeusz Ferber, Gdańska nr. 63. (11659

Panienka
do obsługi gości potrzebna. Gdańska 184. (5990

Potrzebni
wymowni, ustosunkowani agenci. Gdańska 34, m. 1 godz. 3—5. (5992

Szofer
dobry mechanik, sumienny, z dobremi poleceniami i kaucją potrzebny zaraz. Oferty pod „185“ filja Dziennika. (5988

Służąca
gotowaniem potrzebna. Gdańska 52, m. 4. (5994

Pomocnik (5999
krawiecki potrzebny. Adres filja Dziennika.

Kucharka
restauracyjna, pierwszorzędna zaraz potrzebna. Oferty z odpisem świadectw oraz podaniem warunków pod „H. 4609“ do Biura Ogłoszeń, Wallis, Toruń. (11667

POSADY POSZUKUJĄ

Młoda
poszukuje zaraz jakiegokolwiek zajęcia. Filja „H. H.“ (5986

Służąca
do wszystkiego, dobre świadectwa, poszukuje posady. Oferty filja „Wierna“. (6001

DZIERŻAWY

Restauracja
z mieszkaniem zaraz do wynajęcia z powodu choroby w powiatowem mieście, kaucja potrzebna. Zgł. Dzien. Bydgoski pod „D. Z.“ (11664

Skład (5984
na filję rzeźnicką do wynajęcia. Nowodworska 36.

Warsztat
i garaże autobusowe potrzebne. Zgł. filja pod „Garaże“. (5981

Cena w tej rubryce 1 wiersz 50 gr.

1 pokojowe:
kuchn. Sniadeckich 39/1.

2 pokojowe:
kuchnią. Toruńska 13.

3 i 1 pokojowe:
Sniadeckich 31—1.

5 pokojowe:
wolne I piętro. Długa 32.

Pięciopokojowe
Chocimska 8—4. (5998

Gdańska 91
6 pokojowe komfortowe II. p. do wynajęcia (5895

5—6 pokoi
wyremontowane z wygodami do wynajęcia zaraz. Wiadomość Królowej Jadwigi 6, m. 3. (11587

5 pokojowe
komfortowe od 1. 9. do wynajęcia. Plac Weyssenhoffa 5, III ptr. (5982

3 pokoje
Rycerska 6. (5997

Pokój
kuchnia do wynajęcia. Kujawska 144. (11658

MIESZKANIA SZUKA

Poszukuję
3 pokoje kuchnią, stajnię na 2 konie, wozownię, w okolicy rzeźni miejskiej od 1. 7. 36, Oferty pod „K. M.“ agentura Dzien. Bydg. Chełmno. (11666

POKOJE WOLNE

Pokój
utrzymaniem. Cieszkowskiego 14—3. (11672

2 pokoje (11076
ładnie umeblowane z niekrępującem wejściem zaraz wzgl. od 15 bm. do wynajęcia. Śniadeckich 59 m. 7.

LETNISKA

Letnisko
Kaszubska Szwajcarja przyjmuje gości. Pensja 5 zł dziennie. Majątek Dolna Brodnica powiat Kartuski (Pomorze). (11621

Letnisko
całoroczny pensjonat. Utrzymanie pierwszorzędne. Park, rybne jeziora, plaża, łódki, ogród owocowy, tenis, polowanie. Warunki przystępne. Młodzieży ustępstwo. Dwór Lisewo Kościelne, pow. Złotniki Kujawskie. Tel. 28. (11653

Jadę
letnisko Opławiec zabiorę dziewczynki. Filja „Dobra opieka“. (11646

RÓŻNE

Pluskwy
tępi „Parex“, Gdańska 34 m. 1. (5978

Grafolog
chiromanta. Król. Jadwigi 13—6. (11648

Paczka już od 0,45 zł.
Wszędzie do nabycia.
11114

Dwie (5983
panie które na Gdańskiej koło kapliczki znalazły dnia 18 VI. białą bluzkę, są rozpoznane. Zwrócić Plac Weyssenhoffa 3—6.

Unieważniam
zaginioną książeczkę wojskową, wystawioną przez P. K. U. Inowrocław, Juljan Mączyński, ul. Zwirki i Wigury 16. (11628

Ostrzegam!
Za długi żony Pelagji Brzezińskiej nie odpowiadam. Stanisław Brzeziński. (11552

Oddam
dziecko na własne. Zgł. Dziennik Bydgoski Toruń, „Dziewczynka“. (11668

HUMOR AMERYKAŃSKI.

— Twój mąż ma nowe ubranie?
— Nie, ja mam nowego męża.

Ceny ogłoszeń: 25 gr. za wiersz milimetrowy na stronie 7-łamowej szerokości 38 mm. Za reklamy na stronie przed ogłoszeniami 70 gr., w tekście na drugiej i trzeciej stronie 1,20 zł., na dalszych stronach 1,00 zł. za milim. 1 łam., szer. 67 mm. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe 25 gr., każde dalsze 15 gr.; dla poszukujących pracy oraz na nekrologi 20 % zniżki. Większe ogłoszenia, zamieszczone wśród drobnych, 50 % drożej jak w zwykłem dziale ogłoszeniowym. Przy powtórzeniu ogłoszeń o tym samym tekście udziela się rabatu. Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. — Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca o 20% drożej. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsce administracja nie odpowiada. — Miejsce płatności: Bydgoszcz. — Konta bankowe: Bank Związku Spółek Zarobkowych. Bank Ludowy. Konto czekowe: P. K. O. 203713 Poznań.

Wydawca, nakładem i czcionkami: Drukarnia Bydgoska Sp. Akc. w Bydgoszczy. — Za redakcję odpowiedzialny: Stanisław Nowakowski w Bydgoszczy.